Թիւ 7804 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1911 ՇԻՆԳՀԱԲԹԻ

4 janvier 1912 N: 7803

نومرو ۷۸۰۳ ۲۲ كانون اول ۱۳۲۷ پنجشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

IMPREMERIE AREVELK FONDÉ EN 1883

پازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولنور.

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕՅԱԽ-ԳԱԼԱԹԻԱ.

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته

مدیر مسئول وصاحب امتیاز ك. بویاجیان

درسعادت — غلطه

ایونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Դուրսը Հայաստանի	100	54
Արտասահման »	25	20 ֆր.

نسخه‌سی ۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

Journal arménien
DIRECTEUR
K. BOYADJIAN
Gons/ples Galata

Ա. ԽԻՂՃ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Նպաստընկալ ուսանողներու խումբը կրկին ծայր տուած է այս միջոցիս Ցնտեսական խորհրդի խնայասիրական մարմինները պատճառաւ։

Պարիզարքարանի պիւտճէն հաւասարակշռութեան մէջ պահելու համար այդ խորհուրդին անդամները ուրիշ բան չեն գտած ընելիք՝ այլ եթէ աղքատ ուսանողներու բերնին պատառ մը հացը խլել և զանոնք այս ձիւն ու փոթին փողոցը նետելը։

Այս անօրէնութիւնը տակաւին չէ գործադրուած՝ բայց արդէն ծրագրուած է։

Ցնտեսական խորհուրդը որոշած է քննութեան նոր մարէ մը անցնելու նպաստընկալները, անոնցմէ 15–20 հատին նպաստը դադրեցնելու և միւսներուն տրուած ամսական 170 ղրուշն ալ 120ի իջեցնելու։

Մեր ազգային իխտիսատները կը կասկածի ենթեր ոչ այդ հարիւր նպաստընկալ խեղճ ուսանողներուն մէջ քանի՞ չափ կրեսաներ և Ռուշէլտներ սպրդած են, որոնք իրենց միլիոնները պահած, աղքին վրայ բեռ կ'ըլլան։

Եւ սակայն, եթէ չէ՞ սխալիր, այս տարի դպրոցական տարեմուտին, փաղաքական ժողովը յանձնախումբ մը կազմեց նպաստընկալ ուսանողներու համար, պատմոն տարով անոր ալ ձանձրացրելու կարօտ ուսանողնե՛ր և յանձնաձայնելու անոնց ուսեսոին ու կլիմակաս պէտքերուն համար յատկացուած նիւթականը։ Եւ սոյդ յանձնախումբն ալ, իմիջի այլոց, նախ և առաջ մանրակրկիտ քննութեան մը ձեռնարկեց, ստուգելու համար թէ պատընկալները, իրապէս կարօտ ու անպաշտպան էին։

Այդ քննութիւնը բաւական դժուարին էր անշուշտ, բայց վերջապէս կատարուեցաւ և բոլոր նպաստընկալները որոշուեցան, յետ քննութեան։

Ուրեմն այժմ Ցնտեսական խորհրդին առաջնութիւնը բոլորովին աւելորդ է, քանի որ այդ քննութիւնը կատարուած է և ուսուցուած որ այժմ նպաստ ընդունող ուսանողները աւելի՛ն ալ իրապէս կարօտ են։ Բայց խնդիրը այն է որ Ցնտեսական խորհուրդը անպատճառ կ'ուզէ խնայողութիւն ընել և, ասոր համար, այս կամ այն միջոցներով, վճռած է քան ուսանող սալահաբ մեռցնելու այս ձմեռ և մնացածներն ալ պատապարտելու անբաւական ննդառութեան մը։

— Ի՛նչ ընենք, փարա չունինք անտուկը, եղած հասոյթը ծախքերը չկ'նար կոր գոցել, ստիպուած ենք նոր խնայողութիւններ ընելու, պիտի առարկէ ապահովաբար Ցնտեսական խորհուրդը իր փողարկ՝ եղուարդ էֆ. Շերինեանի՝ բերնովը։

Կարելի և շատ ալ հաւանական է որ ճշմարիտ ըլլայ ասիկա։ Բայց Ցնտեսական խորհուրդը մո՛ղ ուրիշ տեղ խնայողութիւններ փորձէ և ո՛չ թէ խեղճ անպաշտպան ուսանողները հալածէ։

Ինչ որ կը տրուի այդ ուսանողներուն համար ամենէն օգտակար, կենսական ու անհրաժեշտ ծախքն է որ կ'ըլլայ լաւագոյն է փակել ամբողջ Պարիզարքարանը, խնայողութեան համար, և չզրկել այդ ուսանողները իրենց նպաստ երէն։

Այսպէս է ոչ մեր ազգը կարող չըլլար կոր հարիւր ուսանողի անունը և հագուստը հոգալ և անոնց հացին ու լաթին-սաչը կը տնկէ կոր։

Ցնտեսական խորհրդի բանիրուն անդամները եթէ քիչ մը իսկ ուշադիր, մո՛ղ զան գործածեն հասոյթի նոր աղբիւր մը սանձելու և ուսանողներու կեանքը ապահովելու և ո՛չ թէ զանոնք նպաստէ զրկելու ջանայանուն խնայողութեան։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԴԱՐԵՐ

ՈՐՍՈՐԴՆ ՈՒ ԼՈՐԱՄԱՐԳԻՆ

Ուսուցիչ մը լորամարգի մը բանեց։

—Ինչ պիտի ընես գիս, բաւ բրդչունը։

—Քեզ պիտի մորթեմ եւ պիտի ուտեմ, պատասխանեց մարդը։

—Ես այնքան պարարտ չեմ որ կարենամ քու անօրութիւնդ յագեցնեմ։ Եթէ գիս ազատ թողուս, քեզի երեք բան պիտի ասեմ, որոնք գիս ուտելդ աւելի օգտակար պիտի ըլլան քեզի։ Առաջինը պիտի ըսեմ երբ դեռ ձեռքիդուդ մէջ եմ. երկրորդը՝ երբ լեռան կատարը հասնիս։

—Գալանցերդ կ'ընդունիմ, ըսաւ ուսուցիչը, բրդչունը իր մատներուն մէջ պահելով։

—Լա՛ւ, ըսաւ բրդչունը, մի՛ ցաւիր այն բանին վրայ զոր կը կորսնցնես։

Ուսուցիչը ազատ թողուց զայն։ Երբ լորամարգին ծառին վրայ զնաց թռչի,

—Մի՛ հաւատար այն բանին վրայ որ գոյութիւն չունի բան։

Ցեռոյ լեռան վրայ կը թռչի եւ կը պտռայ.

—Եթէ գիս մորթիր, կոկորդիս մէջ պիտի գտնիր քանի կրամ ծանրութեամբ մարգարիտ մը։

Այս վերջին խօսքին, ուսուցիչը զայրացած. կը զղջայ բրածին վրայ եւ յուսահատ նիչով մը կը հարցնէ.

—Ո՞ւն է երրորդ խրատը զոր պ'տի տայիս ինծի։

—Երկու առաջինները մոռցար, երբեք թռչունը, ի՞նչ հարկ կայ երրորդը սորվեցուցի քեզի։

—Ի՞նչպէս։

—Քեզի ըսի, մի՛ ցաւիր այն բանին վրայ զոր կորսնցուցած ես։ Եւ սակայն ինքս գիս կորսնցնելուդ վրայ կ'ողբաս։ Քեզի բսած էի որ չի հաւատաս այն բանին որ գոյութիւն չունի. եւ հակառակ սասր, հաւատացի՛ր ինչ մը մտածէ՛, ոսկորներս փեռ ուռեցս, միսս ամենին մէկ բան կրամ հագիւ կը կրնան։ Ինչպէս կարելի է որ կոկորդիս մէջ այդքան ծանր մարգարէ՛ մը գտնուի։

Թարգմ.
Մ. Գ. ՄՈՂԵՍԵԱՆ

(Ուրաբ մասնեցաւ.)

ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԷՈՐԳ ԱՐԲԵԳԻՍԿԱՊՈՍ ՍՈՒՐԷՆԵԱՆՑԻ

(ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ Ա. ԹԷԿՆԱԾՈՒ)

Գէորգ Սրբազանը չուտով դիմում է Վեհափառ Հայրապետին և իրաւունք ըստանում երաժշտագէտի աշխատութիւնը եւրոպական նոտաների տպագրութեամբ լոյս ընծայելու, որպէս զի տարածուի և մատչելի դառնայ ամէն տեղ։ Տպագրութեան իրաւունքն ստանալով՝ ժողով է գումարում և մի մասնաժողով ընտրել տալիս տպագրութեան մասի. հոգ տանելու համար։ Այդ մասնաժողովի յորդորներով Թիֆլիզի քաղաքացի Գ. Մեղուինեանցը յանձն է առնում հրատարակելու այն, նուիրելով այդ գործի համար 36000 ռուբլի։ Եւ այսօր այդ գործը դրուած է հրապարակի վրայ, որի յառաջաբանը լաւագոյն ապացոյց է Սրբազանի գործի չափ մասնակցութեան։

Նոյա գործունէութեանն է պատկանում և թեմի զանազան պաշտօններին կանոններ տալը։ Նախ հրատարակում է 1894ին հոգևոր դպրոցների զանազան ընտրութիւնների կանոնները, որ յետոյ հրատարակեց աւելի բարեփոխուած։ Նոյնպէս փոփոխութիւններով կանոններ տուաւ Վիճակի գործակալներին և երեցփոխանորդներին։ 1895ին մի մասնաժողովի հետ մշակեց եկեղեցական ամէն տեսակ ընտրութեան իրաւունքների նախագիծ, որ առաջարկեց Վեհին ի անօրէնութիւն։ Նոյնը 1898ին նորից ենթա կում է բարեփոխութեան օրէնսգէտ և փորձառու անձանց խորհուրդով և ուղարկում կրկին հաստատութիւն։

1897ին յունուարի 8ին ի միջի այլոց գրում է Վեհափառ Հայրապետին, թէ Հայաստանեայց եկեղեցու Մ. Մաշտոցի կառավարութիւնը խիստ զգալի լինելով իր թեմում, թէ պատկեր օծելու, թէ եկեղեցու հիմնարկէքի և օծման ժամանակ և թէ՛ առհասարակ եկեղեցական պաշտամունքների անթերի պահպանութեան նըկատմամբ և ոչ մի տեղ չգտնելով այդ գրքից՝ խնդրում է կարգադրել տպագրելու այդ կարեւոր մատեանը։

Միւս կողմից պատուիրում է իր ստուգագրիչներին քանիւ և գրով, որ ճիշդ և անխախտ կատարեն Հայաստանեայց Եկեղեցւ ։ ծիսարանի իրատները ամէն խորհուրդների և օրինակասարութիւնների ժամանակ. ինչպէս նաեւ պատի ժամանակ տա. Ջնագոյն խոստովանանքն փնտան և հարը առանձին տանձին, իմանալու, թէ՝ նոքա անբռնադատ սիրով և հաւանութիւնը են եկել ամուսնութեան, թէ ակամայ և արտաքին ճնշումներից ստիպուած ո՞նոքա ննջեցեալների հոգեհանդիսան կարգը կատարեն նոյն ծիսարանի և հարպատական կանոնաց կոնդակների համեմատ, վերջ ամէն տեսակ նորամոդ և օտար սովորութիւններից։

Մտածում է բարկաւել Թիֆլիզի հայ քահանաների անտեսական վիճակը և աւելի պատուաւոր ձևով նրանց նիւթական կանոնաւորել։ Թիֆլիզի հայ քահանաներն ունին որոշեալ սահմանելու վարձ է յընդունում։ Այդ պատճառով տպագրած հարցերի ցուցակ է ուղարկում քահանաներին, որպէսզի իւրաքանչիւրին մանրամասնորէն մուծէ իր ստացած եկեղեցական եկամուտները, որ կարեւոր նիւթերը ժողովի յետոյ՝ կարգաւորէր քահանաներին վերաբերեալ այդ կարեւորագոյն իրնդիրը։ Բայց Թիֆլիզի առաջնորդութիւնից հեռանալը խանգարում է իրագործելու այդ զեղեցիկ գործը։

Ճանապարհորդում է իր թեմի Շուլաւերի, Լաւուց, Դաստի և Թիֆլիզի գաւառի գործակալութիւնների բոլոր գիւղերը՝ ծանօթանում է տեղական ժողովրդեան հոգևոր պէտքերի հետ և կոնսիստորիային յանձնելով մանրամասն ցուցակ, թէ նոցանից որ գիւղերում եկեղեցիներ չկան, որոնք վերաշինութեան կամ նորոգութեան են կարօտ, նոցա իր որը պակասութիւն ունի անօթների, զգեստների զարդերի, միաբանից բնակարանների և այլն և այլն, պատուիրում է կանոնաւորել և լրացնել բոլոր նկարագրած թերութիւնները և հոգևոր եկեղեցական գումարների պահպանութեան, միաժամանակ թեմական տեսչի ուշադրութիւնն է դարձնում դպրոցական պակասութեանց և թերութիւնների վրայ։

1895 թուին ացկում է Դանձակ, շրջում է եկեղեցիները. դպրոցները, և յանդիմանում ժողովրդեան իրենց անտարբերը՝ ծանրամանում է տեղական ժողովրդեան հոգևոր պէտքերի հետ և կոնսիստորիային յանձնելով մանրամասն ցուցակ, թէ նոցանից որ գիւղերում եկեղեցիներ չկան, որոնք վերաշինութեան կամ նորոգութեան են կարօտ, նոցա իր որը պակասութիւն ունի անօթների, զգեստների զարդերի, միաբանից բնակարանների և այլն և այլն, պատուիրում է կանոնաւորել և լրացնել բոլոր նկարագրած թերութիւնները և հոգևոր եկեղեցական գումարների պահպանութեան, միաժամանակ թեմական տեսչի ուշադրութիւնն է դարձնում և դպրոցական պակասութեանց և թերութիւնների վրայ։

1895 թուին ացկում է Դանձակ, շրջում է եկեղեցիները. դպրոցները, և յանդիմանում ժողովրդեան իրենց անտար-

فرانسه ، اسپانیا

وفاس

فرانسز حکومتنك حمایه‌سی فاس اوزرنده ابقا ایتمش اولان قوانین جدیده که فاس حکومتنك منافع مختلفه‌سی واسپانیانك حقوقی تأمین ایتمك اوزره برطاقم شرائط خصوصیه‌یی مندرج بولنیوردی. متعدد نقاط نظردن تدقیق وتعیین اولنمق اوزره امرتهیه برسلسلهٔ اختلاف کتیرمکده‌در.

بتون شو اختلافاتدن استدلال اولندیغنه نظراً فاس امیری نزدنده یالکز فرانسه‌نك ممثلی بولنوب، اشبو ممثلی وساطتیله تنظیم اولنان بالعموم قوانین وبروغرامله‌ری اونك آرزوسی اوزره، بتون فاس ممالکی درونده موقع اجرایه چیقاجقدر.

ترتیب اولنان قوانین اسپانیانك مالك بولندیغی جهتلرده دخی مرعی‌الاجرا اولوب، فاس امیری دخی اوزرنده بولنه‌جقدر امیر طرفندن اعزام اولنان وکیل امور اداره ایله مشغول بولنه‌جقدر.

واقع اولان شومناسبتسزلکلردن محیا برطاقم اقتصادی صعوبتلر حصوله کله‌جکمی؟

«تان» غزته‌سی بوخصوصده شویله‌جه اداره‌ٔ مقال ایتمکده‌در «واضح صورتده سویله‌یه‌لم که فرانسه‌نك فرانسزلرك خط حرکتی صوك درجه معتدل اولوب، هردرلو مقارنته مستعد ایسه‌ده عموم شو خیرخواهلغمزك عموم طرفندن لایقی وجهله تأویل ایدیله‌میه‌جکنی مأمول ایده‌رز. اسپانیانك آرزو ایدلدیکی نتیجه‌یه اقتران ایده‌میه‌جکی کوروله‌مکده‌در.

شاید فرانسه بوکبی برحال مواجهه‌سنده بو مجبوریتجق اولور ایسه بالطبع کندینك تحت حمایه‌سنه تودیع اولنان جهتلرده جدی براصلاحاته تشبث ایتمك اوزره برمجبوریت حقیقیه قارشوسنده بولنه‌جقدر.

اسپانیا حکومتی فرانسه‌نك شو قطعی خط حرکتنه مقابل غایتله مغلق ومهم بین‌الملل کونکلکلر قارشوسنده بولنه‌جقدر.»

بوندن ماعدا ظن عاجزانه‌مزه نظراً بلکه‌ده جاری اولان شو احتلافاتده برطاقم «ملی» املر دخی مستور اوله‌بیلیر.

بز فرانسه‌نك شو حرکتنی فرانسز — آلمان ائتلافندن غیر ممنون اولان فرانسز مبعوثلرینی اقناع ایتمك اوزره اسپانیادن غایت مهم امتیازلر الده کچیرمك ایچون برتشبث دیه تلقی ایده‌بیلیرز.

فرانسز قابینه‌سنك رئیسی، اون اوچنجی آلفونس قرالی اجبار ایتمك اوزره، اسپانیا جمهوریت طرفدارلرینك بلا فاصله ایلروکوتوردکلری جداله دخی تلمیح ایتمکده‌در...

بوقبیل بردیپلومات رولی فرانسز عنعنه‌سنه اوقدر مغایردرکه اونك جداً سویلنمش و اجرا ایدلمش اولدیغنه عقلمز بردرلو ایرمه‌مکده‌در.

فرانسز جمهوریتی نهایت اسپانیا حکومت مطلقه‌سی اوزرینه دائما غالب کلك اوزره پرورده ایلدیکی امالنی ستر ایده‌میه‌جکدر.

اوروپاده از برمدت مرور ایتدیکنده یکدیکره قارشو بوتدر معارضه‌لردن صوکره نهایت بر ائتلاف حصوله کله‌جکدر.

هر فرصت ایله کندی منافعنی کوزتمکده اولان سیاسیون ایچون ممالك اجنبیه‌دکی افکار دائما اهمیتسز عد اولنور.

فقط بوکون فرانسز سیاستنك استقامتی کندی اللرنده بولندیرانلر بالطبع بوجهتی نظر اعتباره الق مجبوریتی قارشوسنده بولنمقده‌درلر.

(۲۲۵)

عبدالحمید وشریوق هولمس

اوچنجی قسم

اونبجی فصل

مادام ژولی سوته‌ر

وموسیو آرمان قولار

عزت پاشا مادام ژولی ایله برابر ریختمه قوب، برطاقم خفیه آلایلری ایله محاط اولدیغی حالده ایلرولهمکده ایدی، اوحلبه بونی بویله حاضرلامشلردی.

مادام ژولی سوته‌ر سلطانك قیزلرینه فرانسزجه درس ایتمك ایچون برمعلمه صفتیله سرای دائرسنه داخل اولاجقدی.

قراکلق هرطرفی استیلا ایتمشدی.

عزت پاشانی ومادامی کتیرن آرابه بوصیره‌ده ییلدیزك باغچه قپوسندن ایچرو کیرمکده ایدی.

مادام ژولی همان کندینه حصر ایدلمش دائره مخصوصه‌یه دعوت اولندی، مذکور دائره حرمك برقسمندن عبارت ایدی.

عزت پاشا ایسه کندینی صبرسزلق ایله بکله‌ین شوکتمآب افندیسنك حضورینه شتاب ایتدی.

عبدالحمید کندی سوکیلوسنی کوریر کورمز:

— نه خبر نصل اولدی؟

عزت پاشا جواباً:

— هرشیٔ یولنده‌در مادامی برلکده کتیردم شمدی کندینه حصر اولنمش دائرهٔ مخصوصه‌ده استراحت ایتمکده‌در.

عبدالحمید جواباً:

— ذاتاً بتون بونلر بکا معلوم اولدیغندن بیله کندی رفیقلرینك موجودیتندن فوق‌العاده قورقمقده‌در.

سویلنمش اولان شوسوزلر سلطان عبدالحمید اوزرینه فوق‌العاده تأثیر نفوذ ایتدی، وعزت پاشایه خطاباً:

— نصل نه دییورسکز ظن ایدرمیسکز که بوسرایده آنارشیستلر واردر؟

— شوکتمآب افندم شوشبهه دیوانه‌جه برتصوردر، بوکا اهمیت بیله ویرمك دکز...

عبدالحمید شبهه‌لی برنظر ایله:

— نصل اهمیت ویرلمز... هرشی قابل اوله‌بیلیر...

عزت پاشا بوسوزلره جواب ویرمدی.

مستبد زیاده‌سیله خلجان ووسوسه‌یه مستغرق اوله‌رق، اوطه‌ده طولاشمغه باشلادی. ایچه طولاشدقدن صوکره عزت پاشانك یاننده توقف ایده‌رك:

— او قادینی شمدی کورمك ایسترم.

— باش اوستنه! شوکتمآب افندم:

— هم اوقادینك آرزو ایتدیکی وجهله ملاقاتمز یالکزجه اوله‌جقدر.

— ذات حضرت شهریاریلرینه نصل خوش کورنیور ایسه اویله حرکت ایده‌رز...

— شونی سویله‌مك ایسترم که حضوریمه کله‌دن اول اوستنی باشنی ایوجه تحری ایتدیره‌جکسك... اوزرنده برطوپلو بیله بولنملی آکلادمکی؟... حرملر کندیسنی بوسبوتون تحری ایتسونلر وصوکره البسه‌لرینی موشکافانه تدقیق ایده‌رك، تکرار کیدیرسونلر!

— باش اوستنه شوکتمآب افندم، فقط اومادامك بویله بر تحری‌یه موافقت ایدوب، ایتمیه‌جکنی دوشونیورم.

— موافقت ایتمی لازمدر، کندیسنی بوشرط ایله قبول ایده‌بیلیرم.

— اوامریکزی لازمکلنلره تبلیغ ایدرم.

عزت پاشا شوکتمآب افندیسنك بشقه بر امری اولمادیغنی نظر اعتباره الهرق، طیشاری چیقمغه حاضرلانیوردی.

فقط عبدالحمید کندیسنی توقف ایتدیره‌رك:

— مادامك صاچلری بولجه‌میدر؟

عزت پاشا شو غریب سؤاله تعجب ایده‌رك:

— ایچه صاچلری واردر!

— اویله ایسه شونی ده تنبیه‌ایت که صاچلرینی سوکوب، دقتله طرایه‌رق، اونلرك آلتنده برشی صاقلی اولمادیغنی تحقیق ایتسونلر!

— باش اوستنه! شوکتمآب افندم:

— اغزینی اچوب باقه‌لری دخی لازمدر!

— اوامریکزی سرعتله اجرا ایده‌جکم!

— بتون سویله‌دکلریمی حرفیاً اجرا ایتمکی اونوتمایه‌سك!

— بوخصوصده صورت قطعیه‌ده امین اوله‌بیلیرسکز.

اشبو تنبیهاتی عزت پاشا بعدالاستحصال متواضعکارانه برطور ایله شوکتمآب افندیسنی سلاملادقدن صوکره طیشاری‌یه چیقدی.

عزت پاشا سرایك قوریدورلرنده ایلرولهدیکی صرده، دوشنجه‌لی برحالده ایدی.

وذهناً:

(مابعدی یارین صباح)

استخراجا طبعی ممنوعدر

քերութեան համար թէ ղէպի եկեղեցին և թէ գպրոցը, որ խարխալ, գրութեան մէջն էր, հրաւիրում է գպրոց երի հոգաբարձուներին և երեցփոխ երին ուսումնական և եկեղեցական մի քանի կարեւոր գործերի մասին խորհրդակցելու. իսկ բարձր դիրք ունեցող Դանձակեցիներից կազմում է ժողով, որտեղ Սրբազանի նախագահութեամբ որոշում են. եկեղեցական աղքատանոցի անունով Բազուի դրամատան մէջ պահուող 10,000 բուբլին յատկացնել երկդասեան գպրոցի շինութեան, որն սկսել չուտով մայր եկեղեցու պատկանող հողի վրայ, շինութեան համար ընտրում են հոգաբարձներ: Ս. բաղան հոր մէջոցով Գ. Նահանգապետի խնդրած եկեղեցապատկան Արփուլ անունած գետնից յատկացնել 10 դեսեատին հող դնեզործութեան և այգեզործութեան նոր դպրոց կառուցանելու համար որոշել պայմանները. եկեղեցապատկան նորակառոյց շքեղ բաղնիքը կառավարել հոբարութեան և երեցփոխի ձեռքով մի տարի ժամանակով՝ եկամտի մասուր չափն խմսալու համար և ապա ըստ այնմ կապալով տալ և այլ միքանի կարեւոր խնդիրներ:

Սրբազան հոր երրորդ այցելութիւնը Թուխարին 1897 թուի մայիսին ունեցել է բարեբար հետեւանք: Ժողովուրդը շատ դոհ մնաց իր հովուապետի մխիթարական այցելութիւնից, որով կարդի դրեց եկեղեցական և երեցփոխական մի քանի հարցեր:

Եղիշէ վարդապետ Մուրադեանը իր փոխանորդութեան ժամանակ Գորում, դանելով երեսփոխանների հոչիների սէջ անկանոնութիւններ և զեղծումներ՝ յայտնում է այդ մեսկալին, իսկ երեցփոխներն և քահանաներն էլ միաբանելով բողոքում են Եղիշէի դէմ: Թէպէտ Գէորգ արքեպիսկոպոսը անդրում կամենում էր ուղղիկ քննիչ քահանայ, բայց նկատելով, որ կոմիսարութիւն պէտք է տեղի ունենայ և քաղաքի մէջ որոշ ազդեցիկ անձինք աչառութեամբ են ոտամարուած դէպի այդ խնդիրը՝ ճշմարտութիւնն երեւան հանելու համար՝ ինքն է անձամբ գնում Գորի քննութեան: Տեղին վրայ մանրամասնութեամբ քննելով հոչիները, գտնելով նորոգութիւնները՝ գտաւ երեցփոխների հոչիների և գործերի մէջ զեղծումներ և անկանոնութիւններ. յանդիմանում է նրանց, որ իրենց պակասութիւնները ծածկելու համար սեիրաւաքի տեղ բ ղաքել են փոխանորդի դէմ, որ անպարտ էր և մաքուր: Եւ ի խ. ախոյս հաւատարմութեան, չնորհում է նրան ծուղկայ փիլոն և առաջարկում հայրապետական պարգեւ:

Գէորգ Սրբազանը գիտէ բարձր պահել հայ եկեղեցական և իր արժանիքն ու պատ.ը օտարազգիների, մանաւանդ ռուս բարձր ատիճանաւորների առաջ, նորին. իր հմտութեան և հանգամանքներ, երբեք չդաւանանալով իր ազգի և եկեղեցու չանելին, այլ ընդհակառակն աւելի յարգի կացուցանելով:

1896 թուին գաղութի խորհրդական Մաղալովը իշխան Ուրոսով սկսու ուղեկցութեամբ, որոնք եկել էին Հայոց գպրոցների և եկեղեցու գրութեան հետ ծանօթանալու, այցելում է Գէորգ սրբազանին ոչ բարձր Սրբազ ութիւնը ուշադրուել էր իրրեւ աշխոյժ հայ ց կոմիտէիկոսի ներկայացուցիչ: Տեսակցութիւնը մտերմական էր. կէս ժամ խօսելուց յետոյ Սրբազանը. անձամբ առաջնորդում է բարձրատիճան հիւրերին Վանքի Մայր եկեղեցին և ապա ներսխեան գպրոցը: Այդ տեղ ներկայ եղ ն երկու դասարանում Թուաց լեզուի դասերին և չատ դոհ մնում աշակերտների տուած պատասխանից: Այցելում են գպրոցի սեղանատունը, ննջարանը: Այնտեղից դարձեալ Սրբազանի առաջնորդութեամբ գնում Մողնու եկեղեցին, և ապա Յովհաննեան գպրոցը:

Գէորգ սրբազանը եկեղեցիների բարեկարգութեան վերաբերեալ խնդիրներում գործում էր քահանաների և երեցփոխների որոշ մների համաձայն, կարեւոր դէպքերում հրաւիրելով նրանց իր մօտ ժողովների: 1895ին Մողնու եկեղեցու երեցփոխ Սիրէգեանը առաջարկում է դիաղագի, դիասեպանի, թագի անունով ստացուող արդիւնքները վերացնել և նրանց փոխարէն կանոն դնել, որ ծուխը օրինակատարութիւնների համար, թաղման, պսակի և այլն մուր չընի մոտավճառութեան կրպակից այլ եկեղեցուց: Այդ խնդրի համար և այլ կարեւ ր հարցերի մասին Սրբազանը ժողով է գումարում աւագ քահանաների և երեցփոխների և առաջարկում նրանց բարեհայեցողութեան: Ժողովը ձայների մեծամասնութեամբ մերժում է Գ. Ալիրէգեանցի առաջարկութիւնը: Նոյն ժողովում որոշում են պահել եկեղեցիներում երգեցիկ խմբեր, ամէն տարուց վերջ, մի ամսուայ ընթացքում ներկայացնել հաշիները, եկեղեցիները մաքուր պահել, զիշերապահներ ունենալ, մլաձեւ և մեագոյն լապիներ չուրջառներ գործածել, ժամերգութիւնն միւ ժամանակ սկսել, և այդ որոշումների մասին կազմում արձանագրութիւն:

Հրամայում է Կոնստանդիային կարգ ու կանոնի տակ դնել դրամական հաշիները և ինքն իր աչալուրջ ուշադրութեամբ հետամուտ է լինում ամէն տեսակ հոչիների կանոնաւորութեանց և արդեանց անվերի գործադրութեան: Գէորգ Սրբազանի ժամանակ Կոնստանդ իան տրնտեսում է վիճակային արդիւնքներից մի խոշոր գումար:

Կոնստանդիայի դիւանը գանում էր վերին ատիճանի խառն և անկարգ դրութեան մէջ: Գէորգ Սրբազանն այն կանոնաւորելու համար՝ հրաւիրում է ձեռնհաս քահանաների և այլ անձանց, որոնք մի քանի ամսուայ անդուլ աշխատանքով չուտով բարեկարգ դրութեան են վերածում:

1895ին այցելում է Ախալցխայ և ի ցաւ սրտի տեսնում որ հանգուցեալ բարերար Կարապետ Արքեպիսկոպոս Բազրատունու գերեզմանի վրայ, որ մեծագին կոլոնաներ ունի նուիրած տեղւոյն Ս. Փրկիչ եկեղեցուն հատակ տապանաքար չկայ. վերադառնալով Տփղիս՝ առաջադրում է նոյն եկեղեցու երեցփոխին մի վարկեան տապանաքարով զարդարել հանգուցեալ բարերարի գերեզմանը և չուտով Սրբազան հոր հրամանը կատարում է:

Ախալցխայի յաջորդին պատուիրում է յորդորել ժողովրդին գանձանակ սահմանել ազգասերների և տնանկների համար:

Վանայ աւագ եկեղեցուն պատկանող աւազաքարե կլդին, որի եկամուտով օգտւում էր վիճակային Կոնսիստորիան, մինչեւ Սուրենեանց Սրբազանի առաջնորդութիւնը տրում էր կապալով լսա բարեհայեցողութեան գանձապահների, առանց ոմբրի, տարեկան 100-120 բուբլով: Գէորգ Սրբազանը գանելով այդպիսի ձեւը օգենքին հակառակ և Կոնսիստորիայի չտեղեկացնելու վնասակար՝ հրամայում է ամուսհետեւ տալ ոմբրով Կոնսիստորիային Ամենամ: Եւ այդ միջոցով 120 ռուբլու կապալագրումը հասցնում է 1000-1200 ռուբլու, որ ստացւում է այժմս էլ: Այդ կղզու արդիւնքով օգտւում է այժմ Վանայ աւագ եկեղեցու ծնական գպրոցը:

Գէորգ Ս. բաղանի առաջնորդութիւնը Տփղիսում բարեյաջող ժամանակին չեղաւ: Նա իրրեւ եկեղեցուն անձնուէր պաշտօնեայ՝ հանելի չէր իշխան Գոլիցինին: Մկրտիչ կաթուղիկոսը սպանուած 1901ին Լիմասին է կանչում Գէորգ Սրբազանին, առանց արձակելու պաշտօնից:

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Դարձեալ ռուս զորամասութեան կը հեռագրեն թէ ս ցեալ երկուշաբթի օր կախաղան բարձրացուած են հինգ խռովարարներ և ուրիշ հինգ Պարսիներ, ռուսական զինուորներուն վրայ յարձակում գործելնուն համար:

*** Բեռլինէն Ռիւթէրի քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լոչովի դինարանը պահպանող 700 զինուորներ ըմբոստացած են: Հրամանատարը Բիրինկ փախած է:

*** Հարաւային Մանկիրոյ իշխանները որոշած են կառավարութեան ոյժ տալ յեղափոխներու դէմ՝ մղուած կռիւն մէջ և Զ նատանէն բամնուիլ ու անկախութիւն հռչակել, եթէ երբեք հա բաշտական բլմիտ հաստատուի Զինու մէջ:

*** Թոքիոյէն քաշուած հեռագրի մը համաձայն, Թորիոյի կառավարութիւնը որոշած է Զինու մէջ հանրապետական վարչութեան հաստատման չհակառակիլ, Զինասատի հողային ամրողջութիւնը չվնասանգելու համար, թէև հայտ չընդունի ճապոնի միապետական սկզբունքներուն հետ:

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵԻԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ ԿԱԶՄՈՒԱԾ

Նոր դահլիճը վերջնապես կազմուեցաւ և կայս. իրատէ մը վաւերացաց զան: Դահլիճին մէջ մասնակի փոփոխութիւն մը կատարուած է և նախորդ նախարարներուն մեծ մասը իրենց պաշտօնին վրայ կը մնան: Անաւասիկ նոր դահլիճին կազմութիւնը.—

Սատ փաշա՝ վարչապետ:

Ազտիրրահման Նիսիպ էֆ. Եղիպտոսի դասը, Շէյխ-իւլ-Իսլամ:

Մահմուտ Շեվքէթ փաշա՝ պատերազմական նախարար:

Թաւրլիա փաշա՝ ծովային նախարար:

Սարմ պէյ՝ արտաքին գործոց նախարար:

Մէմտուհ պէյ՝ դատական, իսկ ներքին գործոց նախարարի փոխանորդ:

Նաիլ պէյ՝ եմատական նախարար:

Էմրուլլահ էֆ.՝ կրթական նախարար:

Սինասեան էֆ.՝ հանրօգուտութեանց նախարար:

Ալիխիտ փաշա՝ առեւտրական և երկրագործական նախարար:

Մայրի պէյ՝ էվգաֆի նախարար:

Իպրահիմ Սուատ պէյ՝ Ազիատական և հեռագրական նախարար:

Նորակազմ նախարարութեան մէջ կը գտնուին երեք քրիստոնեաներ, մէկը հայ-կաթոլիկ, երկրորդը՝ օրթոդոքս, երրորդը՝ մէկ-կաթոլիկ: Նոր նախարարները պատ չպիտի երթան օրինական երդումը կատարելու համար, քանի որ անգամ մը այդ ձեւակերպութիւնը կատարած են: Միայն կրթական և երկրագործական նախարարները երկի պատ երթալով երդում ըրին Սուլթանին ներկայութեանը: Եպարքոս Սատ փաշա տակաւ ըլլալով առջի օր Բ. Դուռ չդնաց: Սատ փաշա բացարձակ պայման դրած է որ նախարարները հաւանին 35րդ յոդուածին փոփոխութեան, Դահլիճին ծրագրին մէջ մանաւորապէս պիտի չեղուի Սահմանադրութեան 35րդ և ուրիշ մէկ քանի յոդ ածներու փոփոխութեան պէսքը:

*** Եէնի Կազեթա դահլիճին դէմ մղած պայքարը շարունակելով կը հաւատէ թէ Երեսփ. ժողովին դիւանը ուղած է երկու ամսական վճարել երեսփոխաններուն, բայց վարչական պաշտօնեայ ճէվաղ պէյ թոյլ չէ տուած: Թուրք թերթը կը հարցնէ թէ երես փոխանները սիրաշանելու համար է որ այդ միջոցին գիմած է, որ գէսզի անոնք չկառակցին նոր դահլիճին:

*** Ներքին գործոց նախարարութիւնը բաց կը մնայ տակաւին: Թաղաք պէյ որուն առաջարկուած էր այդ պաշտօնը, իր հաւանութիւնը չէ յայտնած տակաւին: Թղթատարչան նախարարութիւնը առաջարկուեր է Դրիզո. էֆ. Զոհրապի և Բաստրդմաճեան էֆ.ի, բայց երկուքն ալ մերժած են:

*** Անկախ երեսփոխանները առջի օր գումարուելով պատասխանեցան առաջարկը որ Իթթիհատին և Իթիլաֆին պիտի ներկայացուի, 3րդ յոդուածէ մասին համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար երկու կուսակցութեանց միջև: Եթէ գ հացուցիչ պատասխան մը չստանան անկախները նոր գումար ում մը պիտի ունենան, որոշելու համար թէ պէտք է շարունակեն իրենց գիմումները: Այնուհետեւ իրենց գիմումները արդիւնք պիտի ներկայացնեն Սուլթանին:

*** Իթթիհատը, Իթիլաֆի կուսակցութիւնը և ազատական երեսփոխաններու խմբակցութիւնը առանձին գումարուեցան, բայց մեծամասնութիւն չրլալուն խորհրդակց ութիւններ կատարեցին: Իթթիհատը կարեւոր որոշում մը տուաւ, որուն համաձայն, կուսակցութիւնը նախապէս իր հաւան ութիւնը չպիտի յայտնէ երկու երրորդ մեծամասնութեան, երբ Իթթիհատական մը նախարարական պաշտօնի մը թեկնածու ըլլայ: Իթիլաֆին նիստ ն մէջ որոշուեցաւ որ բոլոր անդամները ներկայ գտնուին Երեսփ. Ժողովի նիստերուն և վիճարանութեան մասնակցին, խափանարար ընթացք հրաժարելով:

*** Երեսփ ժողովի նախագահ Անմէտ Բիզա պէյ սա յայտարարութիւնը ըրած է Թանիտրոմսի մէկ խմբագրին.—«Ցոյս ունիմ որ համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ և Երեսփ. Ժողովը իր աշխատութիւնը պիտի չարունակէ չորս-հինգ ամիս, որովհետեւ շատ գործ կայ տեսնելիք: Բազմաթիւ օրինագիծեր կան, որոնք պէտք է քննարկուին ներկայ նստաշրջանին մէջ: Ի նպատակ համաձայնութեան ուշացած եմ և պիտի չարունակեմ աշխատիլ: Անկախներն ալ միեւնոյն բանը կընեն: Կը յուսամ որ բոլոր կուսակցութիւնները համաձայնութեան պիտի յանգին, քանի որ Սուլթանը յայտնած է. «Երեսփ. Ժողովը չպիտի լուծում»: Եւ երբ վերջապես մը խօսք կուտայ, պէտք չէ կասկածիլ որ իր խօսքը չարգեր:»

*** Սթէֆանի գործակալութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Տրիպոլէն, յունուար 1 թիւով.— «Տրիպոլի, Թաճուրայի, Այն-Զարայի և Հոմսի մէջ նոր բան մը չկայ: Երէկ, տարեգլխի առթիւ մղուելութիւն մը տեղի ունեցաւ իտալական զինուորներու հրամանատարին մօտ: Ներկայ էին հիւպատոսական մարմինը, Տրիպոլի քաղաքապետ Հասունա փաշա, Քաղաքացիական Խորհուրդի անդամները. Սանէլ և Մօնտա ցեղին պետերը, հրաց համանքին կողմէ պատուիրակութիւն մը, երեւելիներ և քաղաքային ու զինուորական իշխանութեանց ներկայացուցիչներ: Քաղաքացիական Խորհուրդը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Իտալիոյ թագաւորին և թագուհիին:

*** Իտալական կառավարութիւնը նոր դեկոյց մը հրատարակելով կը ծանուցանէ թէ Բ. Դրան հետ բանակցութեան մասնակ ոնէ է փորձ չէ կատարած: Հռոմի քաղաքական շրջանակներուն մէջ սա կարծիքը կը տիրէ թէ Թուրքիա պէտք է կանխէ հաշտութեան բանակցութիւնները, Ամբ. Տրիպոլի գրաւումը ընդունելով: Հռոմի մէջ գոհ մնացած են Գ. Էրէնթալի այն յայտարարութենէն, որով աւստրիացի դիւանագէտը ըսած էր թէ աւստրիան դանդաղը իր բռնանդակ ազդեցութիւնը կը բանեցնէ Կ. Պոլսոյ մէջ հաշտութիւն կնքելու համար:

*** Տրիպոլէն կը հեռագրեն թէ օգնական զինուորներ կը հասնին հոն: Անցած չաբթու մեծ քանակութեամբ ռազմանիթ ցամաք հասնում է: Նոյնպէս ռազմամթերք և պարէն կը սպասուին այս օրերու:

*** Իտալական թերթերը կ'ըսեն թէ փութով պատրաստութիւններ կը կատարուին, նորէն օգնական զինուոր ղրկելու համար: Թուրք թերթ մը կը ծանուցանէ թէ Իտալացիները միշտ կը պարտուին Պենկազիի մէջ:

*** Վիէննայէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Իտալիոյ անտեսական վիճակը չատ դէշ է այս տարի: Արտաքսութիւնները և մաքսատանց հասոյթները նուազած են: Առեւտրական ու անտեսական միջավայրերուն մէջ մտահոգութեամբ կը դիտուի այդ կացութիւնը:

*** Կառավարութեան հրամանով, իտալական զրամասնները իտալական տակ սեղանաւորները ու լուսավորիչները չպիտի կրնան Թուրքիոյ մէջ գործել: Թէ՛ Պոլսոյ և թէ գաւառներու իշխանութեանց հրաման արուած է փակել այդ կարգի հաստատութիւնները: Պանք տի Ռոմայի ազդարարուած է անպարտ կալուածներու վրայ գործ չընել Թուրքիոյ մէջ:

ԱՍՏԱՌԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐ ՄԵՋ

Սանասարեան քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Իմամ Եահեայի և Տաղիանի Շէյխ Սաատէի միջեւ ծագած վէճին հետեւանքով կռիւներ տեղի ունեցած են: Առաջին ընդհարման ատեն Շէյխին կուսակիցները քանի մը թնդանօթ գրաւած են Շէյխէն: Իմամ Եահեա Իդրիսի փաշայի դիմելով օգնութիւն ուղած է:

*** Եէմէնի սրբազան խուժին հրամանատար Իդրիսի փաշա բան կցուցեան մտած է Սէիտ Իբր՝ սի հետ:

*** Երեսփ. Ժողովի ներքին գործերու յանձնաժողովը ընդունած է Իմամ Եահեայի և կառավարութեան միջեւ եղբայրական համաձայնութիւնը

ՊԱՇՇՕՆԱԿԱՆ ԱՌԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ԴՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Անգլիական թերթի մը կ'ըսէ թէ արտաքին գործոց պաշտօնատունէն զղացուած են Սոլոմի գրաւման մասին թուրքիոյ և Անգլիոյ միջեւ կատարուող գաղտնի բանակցութեանց վերաբերեալ պաշտօնական թուղթերը: Հաստատուած է որ նոյն թուղթերը օտար ակրութեան մը յանձնուած են: Կ. Պոլսոյ օտար դեսպանատուններն մէկուն քարտուղարը մանուկ կը համարուի: Երկու պաշտօնատարներ ձերբակալուած, բայց ուրիշ պաշտօնատարներ լաջղած են խոյս տալ:

ԹՈՒՐՔԻՒ ԴԱԴԱՐՈՒՄ

Երեսփոխան Լութֆի Ֆիքրի պէյի թերթը, Թազտիրաք Պատերազմական Ատեանի կողմէ դատարման դատապարտուեցաւ, գրգռիչ հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար: Երէկ այդ թերթին տեղ հրապարակ կու Թիւֆիլաք անուն լրագիր մը:

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՓՈԹՈՐԻՆԸ

Առջի գիշեր փոթորիկը աւելի սաստկացաւ և բուռն հովը մի չեւ կէս գիշեր չարունակեց յորդ անձրեւով մը: Կէս գիշերուն սկսաւ ձիւնել ու առատն մայրաքաղաքը ծածկուած էր ձիւնի թանձր խաւով: Զերմաչափը երէկ առտու զերոյէն մէկ աստիճան վար ցոյց կուտար, թէև ձիւնը սառած չէր: Երէկ իրիկուն օրը բացուելով ձիւնը դադրեցաւ: Փոթորիկին պատճառաւ հաղորդակցութիւնները դժուարութեան մատնուած են քաղաքին մէջ: Երէկ առտու Արեւմուտքէյէն մեկնող Շիրքէթի առաջին շոգենաւը ճամբան չուսարկով Օրթաքէյի առջեւ, մինչեւ Թուզլուճուզդ գնաց և հոնկէ ալ Պէշիքթաշ անցնելով հոն մնաց: Շիրքէթի միւս երթեւեկներն ալ մեծ դժուարութեան ենթարկուեցան օդին խստութեան պատճառաւ: Թրամուէյներն ալ դժուարութեամբ կը կատարէին իրենց երթեւեկները:

*** Տեղացած սաստիկ անձրեւներուն հետեւանքով Սիլիւրիայի, Պալթա-Լիմանի և Անաւօլու Հիսարի մէջ ջուրերը յորդեցան: Նոյնպէս Գատըքէյի Թուրպաղլը Տէրէն յորդելով շատ սակաւ տունները ողողուեցան: Գուշ Տիլիի մարգագետինն ալ ողողուեցաւ:

*** Անգլիական Գուզիրիս շոգենաւը, սաստիկ հովէն մղուած, իր քով խարըռնած Մանմուս Շիվիր փաշա շոգենաւն ի վրայ ընկաւ և վնասեց, պատճառեց անոր: Պէշիքթաշի առջեւ մավնաւ մը ընդհարեաւ: Երբորդի պատասան պատասան Հանի Խալիլ աղան աղան, Զէքի Բուէյի Հիսարի առջեւ ձուկ որսացած ատեն հովէն քշուեցաւ: Քիչ յետոյ իր դիակը գտնուեցաւ ցամաքին վրայ:

*** Ն ւանանգստի վի տանպ.թեան հասած լուրերուն համաձայն, մէկ քանի նաւային արկածներ պատահած են Սեւ Ծովու մէջ և մանաւանդ Վոսփորի բերանը. մանրամասնութիւնները կը պակսին: Անգլիական Զիֆիր շոգենաւը Պէ ուիթի շրջականները խրած է: Բիլիվ և Աբինայի անուն հելլէնական շոգենաւերը, որոնք առջի օր Պոլսոյ նաւահանգիստը պէտք ժամանէին դեռ չեն հասած:

*** Մայրաքաղաքիս գանազան կէտերուն վրայ հեռագրական գիծերը խզուած են: Այ-Ս ֆանոյի մէջ հեռագրական ծոյերը տապալած են: Պայհազրական կառամբարը և Սելամիրի կառամբարը երեք ժամ յապաղումով Պոլիս ժամանեցին:

*** Շ'րքէթի 50 թիւ փոքր շոգենաւը առջի օր բաւական սրկածներ անցուց: Սէրայ-Պրունիի առջեւ պատեցաւ մեքենաներու ոգի տուող խողովակ: Նոգենաւը բարձրացեալ ալիքներ ու խաղալիք դարձած էր: Նոգենաւին ուղեւորներուն մէջ մեծ խուճապ կը տիրէր: Սկիւտարէն

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՌԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԷՔԷՔ ՍԱՍ
ԴԷՊԻ ԱՆԿՈՒՄ

ՏԱՍՆՆԵՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

ՏԻԿԻՆ ԺԻԼԻ ՍՕՔԷՐ ԵՒ ՊԱՐՈՆ ԱՐՄԱՆ ՔՕԼԱՐ

— Ուրեմն կը յուսամ որ վ ղը կըրնանք ճամբայ ելլել:

Տեսակցութիւնը աւարտած էր: Իզզէթ փաշա ոտքի ելաւ, մեկնելու համար.

— Շատ դոհ մնացի ձեզի հետ ծանօթանալուս, ըս ւ, կը յուսամ որ դուք ալ մենք դոհ պիտի մնաք և սակէ եսքը բարեկամներ պիտի ըլլանք: Ձեր մասուցանելիք ծառայութիւնները այնքան կարեւոր են որ մեր վեհափառ տէրը երբեք չպիտի մոռնայ զանոնք:

Պալատականը պանդոկ դառնալուն պէս ծածկագրէր հեռագրով մը մանրամասնօրէն պատմեց իր տեսակցութիւնը տիկին Ժիւլիի հետ և անմիջական հրանգ ուղեց:

Նոյն գիշերն իսկ պատասխան մը կը ստանար որով իրեն կը պատուիրուն կնոջ հետ անմիջապէս Պոլիս գալու:

Տիկին Ժիւլի Սօթէր կամ ինչպէս ընթերցող երը արդէն գիտեն, Սալինա հանըմ, անմիջապէս ճանչց.ած էր Իզզէթ փաշան, որովհետեւ պատասխանը գրեթէ չէր ծպտուած՝ այլ միայն գիշերն տեղ գլխարկ մը դրած էր գլուխը: Իսկ Սալինա հանըմ ընդհակառակը թէ մաղերը ալորովին չվկաղոն ներկ.ած էր, թէ յոնքերը կարած և թէ ակնոց դրած էր աչքը սինպէս որ բոլորովին կերպարանափոխ եղած էր:

Գարեզրատուէն իր սենեակ վերադառնալով Սալինա հանըմ գրասեղանին առջեւ անց.ուս և սկսաւ երկար թղթակցութիւն մը գրել իր Պոլսոյ ընկերներուն և գանազան հրահանգներ տալ. յետոյ կըրկին գլխարկը դրաւ և դուրս ելաւ և ուղղուեցաւ Բրաթիա Օմենիա կոչուած հրապարակը, չաքարավանսարի մը խանութը:

Գլխարկաւոր երիտասարդ մը հոն իրեն կը սպասէր.

— Ինչ լուր, հարցուց հետաքրքրութեամբ երբ Սալինա հանըմ իրեն մօտեցաւ:

— Սմէն բան լաւ է, Իզզէթ փաշան եկած է յատկապէս բանակցելու համար... կ.ուծեմ վաղը միասին պիտի մեկնինք:

— Ո բեմն ես ալ պատրաստութիւնները սահնեմ:

— Ինչպանաքար:

— Բայց ինչ պիտի ընես Երզրզի պալատը հանձնելէդ ետքը, կարծեմ հնգզիրգ չատ ծանր կացութեան մը կը մատնես կոր:

— Աստուած ողորմած է, պատասխանեց Սալինա հանըմ իր հանդարտ մը.սիտով:

Այս երիտասարդը, որ նոյնինքն Սաիպէյն էր, Պոլիսէն միասին եկած էր իր ընկերուհին օժանդակելու համար: Ժամու մը չափ տեսակցելէ ետքը բաժնուեցան իրարմէ և Սալինա վերադարձաւ իր բնակարանը:

Հետեւեալ առտու կանուխ տան սպասուհին եկաւ իր դուռը բախելու: Սալինա խկոյն ցատքեց անկողնէն և գնաց դուռը բանալու.

— Նամակ մը բերին հիմա և բսին որ խիստ սաիպղական է, ըսաւ սպասուհին, պահարան մը ներկայացնելով իրեն:

Սալինա արագ չարժումով մը պատռեցաւ բացաւ որուն մէջ այցագրատ մը կար. «անմիջապէս հանեցէք երկուքս գարեզրատունը գալ, կարեւոր զեկուցում մը լսելու համար» գրուած էր այս այցագրատին վրայ:

Սալինա լսկոյն հագուեցաւ և փութաց նշանակեալ ժամադրավայրը: Պալատականը արդէն հոն իրեն կը սպասէր.

— Այս իրիկուն և.ոպական ժամը 4ին Ամ.իվական չոգենաւը կը մեկնի Պոլիս, ըսաւ տիկնոջ, պէտք է որ հոն գտնուինք ժամանակին:

— Ուրեմն մեր պայմանները ընդունուած են:

— Այո՛, և մեր վեհափառ տէրը կը փափաքի որ անմիջապէս Պոլիս երթանք:

— Սակայն, ըսաւ կեղծ տիկին Ժիւլի, ես կը փափաքի որ մեր պայմանը գրաւոր կերպով ընենք:

— Ինչ, միթէ պալատականի մը խօսքը բաւական երաշխաւորութիւն մը չէ՞, գոչեց Իզզէթ փաշա վիրաւորուած ենթկոյթով մը:

— Մենք ենրոպացիքս ձենէ աւելի զրական ենք, պատասխանեց չկ կինը թեթեւ մը ժպտելով, և քանի ո.խրնդիրը մասու և կենաց խնդիր մըն է, կ'ուզեմ որ մենք լ առաջ գրաւոր պայմանագրութիւն մը կնքենք մեր միջը:

— Ինչպէս որ կ'ուզէք, պատասխանեց պալատական:

Ցայտնի էր որ Իզզէթ փաշա Ապրիլ Հաւիտէն ստ.ոյգական հրահանգ մը ստացած էր կինը անպաճառ միւսին Պոլիս տանելու և թէ պատրաստ էր ամէն զիջողութիւն ընելու ասոր համար: Տիկին Ժիւլի հասկցաւ այս բանը, բայց չուզեց օգտուիլ անկէ.

— Իմ ուզածս, ըսաւ ձենէ գրաւոր յանձնառութիւն մըն է, յանուն ձեր վեհափառ կայսեր, որով կ'երաշխաւորիք իմ կեանքս թէ Երզրզի պալատին մէջ և թէ անկէ ետքը մինչև որ ոտքս Պոլիսն դուս գնեմ: Գալով ապագայ նիւթական վարձատրութեան, այդ մասին չեմ ուզեր ո և է պայման դնել և կ'ապաւինիմ Սուլթանին առատաձեռն բնութեանը:

— Եթէ միայն այդ է ձեր պահանջումը, պատրաստ եմ անմիջապէս գոնացում տալու, պատասխանեց պալատականը ու ասաւելեալ:

Եւ իսկոյն գարեզրատուն սպասաւորը կանչելով թուղթ և գր՛չ ուզեց և պատրաստեց չկ տիկնոջ ուզած զրութիւնը:

Նոյ՝ իրիկունն իսկ որ չեկաւ ժամուն տիկին Ժիւլի Սոթէր խրտիվական «էլ-Գահիրէ» շոգենաւը կը մանէր ուր իրեն կը սպասէր պալատականը:

Երկու օր ետքը, կիրակի երեկոյ մը, կանգ կ'առնէր Պոլսոյ քարափին մօտ և Իզզէթ փաշա իր ընկերուհին հետ ցամաք կ'ելլէ, յարգալի.ցրտեանքներու խումբով մը չշրջ.ատուած:

Ո և է կասկածանքի տեղի չտալու համար, նախապէս այնպէս որոշած էին որ տիկին Ժիւլի պալատ պիտի ներկայանար իբրեւ Սուլթանուհիներու ֆրանսերէնի ուսուցիչ:

Մութը արդէն բոլորովին կոխած էր երբ Իզզէթ փաշան ու տիկինը տանող կառքը մտաւ Եըլդրզի պարտէզին դռնէն ներս:

(Շարունակելի)

Պէշիքթաշ գացող Շերքէթի շոգենաւ մը դժուարաւ մտնեցաւ արկածեալ շոգենաւուն և իրեն կապեց զայն, ուզելու նոյնիսկ ալ առնելով։ Սակայն օգնութեան հասնող նաւն ալ փոքր ըլլալուն չկրցաւ արկած ալ նաւը տանիլ։ Ուստի ձգեց զայն ու Մորհրդարանի նաւամատոյցին մօտեցաւ։ Արկածեալ շոգենաւը երկու նաւակներու միջոցաւ ազատուեցաւ։

ՀՐԴԵՀ

Առջի գիւղ. փոխարկին ատեն, հրդեհ ծագեցաւ, Բերա, Պօղոս Բէյէն, ծխավանառի մը խանութէն։ Վեց տուներ միայն այրեցան։ Կայծերը մօտակայ փայտաշէն տուներուն վրայ կ'ինկնային, բայց ձիւն նստած ըլլալուն, չկին բռնկեր։ Այրած տուներուն մէջ խղճ ընտանիքներ կը բնակէին։ Հրդեհին պատճառը յայտնի չէ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թրամուէյի ընկերութիւնը 18,000 ոսկի աւանդ ձգած է Օսմ. Կայս. Պանքան, քաղաքապետութեան միջոցաւ գնելու և փլցնելու համար Էյ-ին-Էօնիի և Պանչէ Գաբաւի միջև գտնուած կարգ մը չէնքերը։ Ընկերութեան և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան միջև գոյացած համաձայնութեամբ, նոր վագոնները 1.80 մէթրի տեղ 2 մէթր լայնութիւն պիտի ունենան և նստարանները լայնքին պիտի հաստատուին ինչպէս կարմիր նոր թրամուէյներուն մէջ։ Ընկերութիւնը նոր վագոններ պիտի յանձնարարէ եկեղեցական թրամուէյ հաստատուելուն պէս և հին կառքերը չպիտի գործածէ։ Կարմիր թրամուէյները նոր վագոններուն ետին պիտի կապուին։

*** Թրամուէյի ընկերութիւնը որոշած է եկեղեցական ոյժի և լուսաւորութեան կանց ընկերութեան հետ հաճայնել, Գարա Աղաճի մէջ հաստատուելիք գործարանէն առնելու համար եկեղեցական ոյժը։ Ցիշեալ ընկերութեան հետ կնքուած պայմանագրութիւնը հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան յղուած է։

ՆԷՎՇԷՀԻՐԻ ԲՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ծերիտուն փաշայի կինը Նէվշէհիրի իշխանուհին անցած երկուշաբթի օր Սալթանին մոտէն ուղղութեան ընդունուեցաւ և կայս. մեծարանքներու արժանացաւ։ Թէ՛ Ծերիտուն փաշա և թէ իր կինը տարեկան մի հազար ոսկիի հասոյթ բերող իրենց ագարակները նուիրած են օսմ. նաւատորմին ու կրթական գործին։ Նոյնպէս մզկիթ մը կառուցած են։

ՕՍՄ. ՔՈՄԻԹԷԻՆ ԴԻՄ

Թալվի Սաֆէտի թղթակիցը կը հեռագրէ.— Սելանիկէն հասած լուրեր կը ծանուցանեն թէ իսլամ և ոչ իսլամ բնակիչները հետզհետէ աւելի թշնամական զգացումներ կը տածեն Օսմ. Բոմիթէին նկատմամբ, ինչ որ մտահոգութիւն կը պատճառէ կառավարութեան։ Ահագ թրչնամական վերաբերում մը առաջ եկած է մզկիթներուն մէջ տրուած քարոզներուն հետեւանքով, որոնք կը պարսաւեն ֆրանմասոնութիւնը և Բոմիթէին հակառակորդ եղող կարգ մը իսլամներու սպանութիւնը։

ԱՐԹՈՒՆԱՆ ՊԱՏՈՒՈՒՆՆԵՐՆ

Մանօթ գրաւուիչ Խաչիկ էֆ. Դէորգեանի կրթական Գ. կարգի պատուանշան արուեցաւ, 36 բունթօ օսմ. տարեր հնարած ըլլալուն համար։

ՄԻՋԱԳԻՊ ՄԸ ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ

Սելանիկէն կը հեռագրեն թէ կուսակալ Իպրահիմ պէյի և անգլիական բէյ. հիւպատոս Պ. Լամպի միջև վէճ ծագած է նի սթայի չրջականները Բանէլի անուն անգլիապատակի մը ագարակին մէջ գիւղացիներուն կողէ ապատակութիւններ գործուած ըլլալուն համար։ Կուսակալ յայտարարած ըլլալով թէ հիւպատոսակն այդ միջամտութիւնը քարիթիւլատիոնների հակառակ է, հիւպատոսը վերջնագիր մը ղրկած է Իպրահիմ պէյի։ Վերջնագրին մէջ ըսուած է թէ որոշեալ ատենին եթէ գոհացում չտրուի, խնդիրը Կ. Պոլսոյ սնդիական դեսպանատան իսաց պիտի տրուի։

ՕՍՏԻԿՍԱՆ-ՋԻՆՈՒՈՐԻ ՄԸ

ՇԵՂԱ։ ՏԱԼՈՒՈՒԹԻՒՆԸ

Ղալաթիա, սպանդանոցի մը մէջ աշխատող Բեամիլ անուն ոչխար մը անցած օր կատու մը վիրաւորած էր դանակով։ Հոնկէ անցնող ոստիկան-զինուոր մը հարցուց։ «Ինչո՞ւ վիրաւորիցիր այդ կատուն. ես ալ քու գլուխդ պիտի կտրեմ.» Ու թուր հանելով պատեհ էն, գլուխն վիրաւորեց դայն ու փախաւ։ Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ այդ վայրագ ոստիկան-զինուորը։

«ՍՈՒՏ ԿԱՏՈՒ»

«ՍՈՒՏ ԿԱՏՈՒ» (Լը շա նուար) ֆ անսերէն գաւեշտախեղ թերթ երկրորդ թիւը հրապարակ եկած է ճոխ բովանդակութեամբ և բազմաթիւ ծաղրանկարներով. կը ծախուի ծխավաճառներու և լրագրավաճառներու քով. թիւը 10 փարա։

1912Ի ԿԱՂԱՆԴԱՐԸ

Որն է նուէրներուն ամենէն սիրունը, ամենէն գործնականը և ամենէն օգտակարը։ Իսկական Սինկերի կարի մեքենան է ան։ Դիմել Սինկերի ընկերան վաճառատունները։ 5—1

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Ս. Պատրարքը հեռագիր մը ուղղեցաւ Տ. Դէորգ արքեպիսկոպոս Սուրէնեանցի, շնորհաւորած է անոր հայրապետական ընտրութիւնը, վարմի սիրութեան մը հետեւանքով, որ առաւելագոյն քուէ ստացողը կաթողիկոս կը ճանչնայ։

Ա.ԶԳ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎ

Ազգ. Ժողովի վաղուան օրակարգն է.— 1. Ընտրութիւն Քաղ. Ժողովէն պակասեալ 3 անդամոց։ 2. Տեղեկագիր Ատենապետաց Դիւանի ի մասին Երուսաղէմի պատրիարքական ընտրութեան։ 3. Ընտրութիւն խորհրդարանական յանձնաժողովոյ, երէցեան Սահ մասին կատարելի քննութեան։ 4. Տեղեկագիր Ատենապետաց դիւանի, ի մասին Թրքահայոց կողմէ ամէնայն Հայրապետութեան մատուցանելի գրին։ 5. Խնդիր Եսայէ քուն։

ԴԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ

ԻՒՆԻՕՆ ՖՐԱՆՍԷԶԻ ՄԷՋ

Կ. Պոլսոյ երեսփոխան և հանրագուտ շինութեանց նախկին նախարար Պետրոս էֆ. Հալաճանի նախագահութեամբ, ի նպաստ «Աչխատանքի Տան» սարքուած գեղարուեստական երեկոյթը տեղի պիտի ունենայ դեկտ. 24ին գիշերը ժամը 9ին, մասնակցութեամբ Կոմիտաս վարդապետի, Ճէմիլ պէյի, Օր. Ռոզլայի, Հէկէի և Պրոտուսի իր խումբով։ Կէս գիշերէն եւքը տեղի պիտի ունենան պարեր, առաջնորդութեամբ Պ. Բաղթիի։ Տոմսերու գինը.— Մէկ այր և մէկ կնոջ յատուկ Ա. կարգ մէկ օսմ. ոսկի, Բ. կարգ կէս օսմ. ոսկի և 40 ղրշնոց տոմսեր՝ մէկ հոգիի համար։ Տոմսերը կը ծախուին Տիար Վ. Յ. Սամուէլոֆի մօտ, Դաստէրի խան, Սիրքէճի, Աշխատանքի Տունը Կրավանի փողոց թիւ 6 և երեկոյթին գիշերը, կիչէն։

ԳԱԼՑԱԵԱՆ ՈՐԲՈՆՈՑ

Ինամակալութիւն և Մայրը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանեն հետեւեալ նուէրատուութիւնները. Տէր և Տիկին Հեթում էֆ. Սէթեան 5 օսմ. ոսկի նուիրած են ողբացեալ տիկին Գրառա Ա. Սէթեանի յուշարձաւորութեան տոթիւ, Լեւոն էֆ. Գասմանեան 1 օսմ. ոսկի իր գրատար՝ Օր. Նոյեմիի յիշատակին համար, Գանիկ էֆ. Գրիլոմեան Ս. Յակոբայ տոնին առթիւ մէկ մէճիտ, Ճակոբ էֆ. Խասեան 1 մատանի ոսկեայ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազգ.— Ստորեւ նշանակուած օսմ. պարտատոմսերը ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1912 յունուար 1)44էն սկսեալ, այդ պարտատոմսերու կտրօնները վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Պանքայի Դալաթիոյ կիչէնեան կողմէ, ամէն օր, բացի կիրակէ ժամը 10էն մինչեւ 2ուկէս՝ կէս օրէն ետքը։ Իսկ ուրբաթի օրերը ժամը 10էն մինչեւ կէսօրէ։

1896ի	5%	փոխառութիւն կտրօն	31
1902ի	4%	մաքս	» 18
1901-1905	4%	փոխառութիւն	» 13
1908ի	4%	»	» 5
1904ի	4%	»	» 11

Կտրօնները փոխարէն, որոնց հետ պէտք է գտնուին թուագրեալ պատտոներ, պարտատոմսերու տերերուն պիտի արուի ընկալագիր մը՝ որ իր յանձնումի թուականէն 5 օր ետքը վճարուելու համար պէտք է ներկայացուի Օսմ. Պանքային մնատակը Դալաթիա։

Կ. Պոլիս, 30 դեկտ. 1911 18—1

ԲՕՍՊԱ Վէ ԹԷԼԷԿՐԱՖ Վէ ԹԷԼԷՖՕՆ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆԷՆ

Թէլէկրաֆ վէ բօսֆա վէ Թէլէֆոն նէզարէթի միւսթանտի Իֆի իշուն մէվճուտ չ-րենամէսի մուհիմմոճէ իսալը լազմ կելէն իւչ պին ամբը եկզ. ակ. թագմատան իտա էյի եաղլը մէկտուսաթ թէքալիֆը մազրուֆա ուսուլիյի մէվզը միւնազասահ վազ էյէմիշ վէ թէքալիֆիր մէվտուանդն հինն քիւչարդրն ֆիեանթարատտրիթիտատէկէօրիւտիկիմագտրսէ քանունդր սանի բումիներ ան իքինճի ալենչենպին կեմիւ պաՀէզզարը զէվալի սաաթ իքիտ մէճիս իտարէ սաաթանատա իմրաի իշալէսի մուգաբրէր պուլունմաչ օրմաղէ թաիպ օրնարդն եկմը մէգքիրէ գասարնէգազէթիմիզ չարիներիդէ մէգսանի չիպէսինէ պիրի բռնասաթ իդահաթ վէ ժաիւսաթ լազմէ թէկազդ էյլէմէկէրի թէքեարիքը մազրուֆանդն եկմ վէ վազդ մէգքիրէ գասար թէվֆիր իսան օլուսուրդ

Ֆի 19 քանունը էվվէլ 327 3—2

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՕԲԷՐԷՔԻ ԹԱՏԵՐՈՒՄԸ
ՊԷՆԼԻԵԱՆԻ վարչութեամբ

Օրքէսթրի խումբը պիտի վարէ
Պ. ՈՒՆԿՆԱՅԱՆ

Այս գիշեր Օպէրէի Թատրոնին մէջ տիտի ներկայացուի՝ Զուռնաճեանի գլուխ գործոցն է, էն

ԼԷՊԼԷՊԻՃԻ ՀՕՐՀՕՐ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Դ. ՏԱՐԻ) (ԹԻՒՍ 32)

ՍԱՅԻՏ ՓԱՇԱՅԻ ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ ԵՒ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ

35ՐԴ ՅՕԴՈՒԱԾԸ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴՐՈՒԱԾ

Դիւանագիտական միջնորդ մը 8ուկէս (ը. ե.) նիստ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը, երէկ իր սովորական նիստը կրցաւ դնել ոտքի։ Կը նախագահէր Ահմէտ Բիզա պէյ։

Բայց առաջուն սովորական ժամուն չի բացուեցաւ նիստը որովհետեւ թէ Իթթիհատը և թէ Իթիլաֆ ու Ազատները առանձին նիստ գումարած էին։

Ժամը 4ին (Ը. Ե.) զանգակը սկսաւ հնչել, երբ արդէն ամէն ոք սկսած էր մեկնիլ։

Նոր դահլիճը ամբողջութեամբ ներկայ էր։

Նախագահին հրամանով կարգացուեցաւ նախորդ տիտի ատենագրութիւնը այդինքն անցեալ չորեքշաբթի օրուանը

Ատենագրիրը ուշէն կարդալ նախաչաբթի (ոգեկոչութեան օրուան) գումարման ատենագրութիւնը։

Սակայն ընդդիմադիրներէն Ֆէրիտ, Գօզմիան, Պասրի և Բիզա Թէվֆիգ պէյերը աղմուկ բարձրացուցին և առարկեցին թէ՝ այդ օրը կանոնաւոր նիստ չի կար և հետեւաբար կարելի չէ որ ատենագրութիւն կարդացուի։

Մինչիւտ պէյ դիակ տուաւ որ եղածը ատենագրութիւն չէ, այլ ատով ըսկ կ'ուզուի որ այդ օրը (չաբաթ) կարելի չէ եղած նիստ գումարել մեծամասնութիւն գոյացած չըլլալուն համար։

Բիզա նոյնը պէյ դիակ տուաւ իր կարգին թէ՝ ինչո՞ւ նոյն օրուան Սատրապամին հասպրնիալ պաշտօնաթերթին մէջ անցած է։

Թալաթ պէյ պատասխանելով բսաւ թէ՝ կառավարական թերթ է անիկայ և նախարարներու ճառերը կրնան հոն զետեղել։

Ցետոյ բեմ ելաւ մեծ եպարքոս Սայիտ փաշա, բսաւ թէ երեսփ. Ժողովոյ դեկտեմբեր 14ի նիստին մէջ որոշուած ըլլալով հանդերձ որ 17 դեկտ.ի օրը նիստի պիտի առնուի Սահմ. 35րդ յօդուածի վիճաբանութիւնը և հակառակ անոր որ կառավարութիւնն նոյն օրը ներկայ գտնուած է ամբողջութեամբ, Իթիլաֆն Ֆրդգան և Անկեանները ներկայ չեն գտնուած վիճաբանութեան. ատով մերժած ըլլալով կառավարութեան բերած առաջարկը։ Այս անգամ նոր գաղափարն ալ նկատի առնելով որ Սահմանադրութեան այդ յօդուածին փոփոխութիւնը անհրաժեշտ և նոր իսկ կարեւոր է. Նկատելով որ բոլոր սահմ երկիրներու մէջ վերանալը կրնայ և իրաւունք ունի լուծելու խորհրդարանը։ Անտիկա զգացած մեր վիճասերին։ Որը 50,000 ամանցի ներկայացնող երեսփոխան մը իր ձեռքը չտա մը ուժեր ունի ինչպէս կ'ըլլայ որ 30 միլիոն ժողովուրդի տէր և 300 միլիոն իսլամութեան Խալիֆա Սուլթան ը ան քան մը ուժ ալ չունենար։

Լ. Ֆիէրի.— Այդ ամենը զրպարտութիւններ են...

Կեդրոնը սկսաւ աղմկել և Հասան Ֆէյմի ու Թալաթ պէյերը առաջարկեցին որ ետ առնել տուն խօսքը և կամ ներքին կանոնագիրքը իւրաքանչիւր զրուի ատոր մասին։

Սայիտ փաշա եւս իր կարգին խնդրեց նախագահէն որ ետ առնել տուն այդ խօսքը և ինք ալ իր բոլոր ուժովը մերժոյ այդ խօսքերը։

Նախագահը թէեւ ստիպեց Լութֆի Ֆիքրին որ ետ առնէ խօսքը, բայց անիկա ետ չառաւ և ընդհակառակը յայտարարեց թէ՝ ինք պատրաստ է իր ըսածները հաստատելու։

Հետեւաբար նախագահը ներքին կանոնագրի տրամադրութիւնը գործադրեց և Ժողովին հաւանութեամբը ի կարգ հրաւիրեց Լութֆի Ֆիքրի պէյը։

Սայիտ փաշա շարունակելով իր խօսքը։ ըսաւ թէ՝ 35րդ յօդուածը փոփոխելով, կ'ուզուի վերադարձնել և աւելի ամրապնդել Սահմանադրութիւնը։ Վերջացնելով իր խօսքերը ըսաւ թէ՝ այժմ նոր դահլիճն ալ ունենալ կը թերէ Սահմ. 35րդ յօդուածին փոփոխութեան խնդիրը։

Թէեւ Լութֆի Ֆիքրի ուզեց որ իր ինքնապաշտպանութեան համար խօսուի, բայց նախագահը խօսք չի տուաւ և յանձնարարեց որ իր կարգին սպասէ։

Ցետոյ առաւ յետոյ Այտընն երեսփոխան Սքոպը պէյ և նաեւ ըսաւ թէ՝ շաբաթ օրուան նիստը արդէն օրինաւոր նիստ մ չէր ոչ, այդ օրուան մէջ արուած որոշումներն ալ օրինական հանգամանք ունենան։ Հետեւաբար սխալ է ըսաւ Սայիտ փաշա, երբ կը պնդէ թէ՝ ցուցարար երեսփոխաններու նիստին ներկայ չի գտնուիլը 35րդ յօդուածին մերժումը կը նկատէ և ըստ այնմ նոր դահլիճ կազմելով, իր նախորդին առաջարկը կը կրկնէ։ Ներկայ չի գտնուող երեսփոխան մը ինչպէս կրնայ այսինչ կամ այնինչ խնդիրը մերժել։ Եւ Սքոպը պէյ առաջարկեց որ այս կէսը մեկնաբանելու համար ծերակոյտին զրկուի։

Սքոպը պէյ այս առթիւ թագրիր մը ալ տուաւ որով կ'առաջարկէր հարցնել ծերակոյտին թէ՝ Սայիտ փաշայի կողմէ ընդդիմադիր երեսփոխաններուն չարաթ օրուան ըրածը կարելի՞ է 35րդ յօդուածի մերժում նկատել և յետոյ 35րդ յօդուածի մէջ յիշատակուած «Նոր Դահլիճը արդեո՞ք Սայիտ փաշայի նոր դահլիճն համար կարելի է ըսել. դահլիճ մը որ ոչ թէ նոր է, այլ կարկառուած։

Մ. Արիֆ պէյ հարցուց թէ՝ Սքոպը պէյի սոյն առաջարկի մասին արդեօք ի՞նչ կը մտածէ Սայիտ փաշա։

Ցետոյ խօսք առաւ Իզվիթի երեսփոխան Միւֆիտ պէյ և ըսաւ թէ՝ Ծերակոյտին զրկելու պէտք չկայ խնդիրը քանի որ, Երեսփ. Ժողովը երկրորդ անգամ ալ թէ մերժէ Սաիտ փաշայի առաջարկը արդէն Ծերակոյտին պիտի երթայ խնդիրը։

Հօգտ Սապրի էֆ. դիտել տուաւ որ Ժողովի մը մէջ. ուր մեծամասնութիւն չկայ, ատենագրութիւն չէ կազմուած և պաշտօնաթերթին մէջ չէ անցած, ինչպէս կարելի է այդ կարգի Ժողովի մը մէջ արուած որոշումը օրինական նկատել։ Այս դաշնիցիս ատենը պէտք է դնել Երեսփ. Ժողովին դէմ դաւադրող դասին։

Այս միջոցին Հիւսէյին Ճաֆիտ պէյ սկսաւ սուլել և ճախէ Ֆէյմիտ պէյ դիտել տուաւ որ ամօթ է։ Հիւսէյին Ճաֆիտ պէյ պատասխանեց թէ՝ պէտք է որ ընդդիմադիրները ա չեն իրենց ըսած խօսքերէն։

Հօգտ Սապրի էֆ. շարունակելով իր խօսքը ըսաւ թէ՝ Սայիտ փաշա կ'ըսէ թէ՝ պէտք է երբորդ անգամ ալ թէ մերժուի Սաիտ փաշայի առաջարկը արդէն Ծերակոյտին պիտի երթայ խնդիրը։

Հօգտ Սապրի էֆ. դիտել տուաւ որ Ժողովի մը մէջ. ուր մեծամասնութիւն չկայ, ատենագրութիւն չէ կազմուած և պաշտօնաթերթին մէջ չէ անցած, ինչպէս կարելի է այդ կարգի Ժողովի մը մէջ արուած որոշումը օրինական նկատել։ Այս դաշնիցիս ատենը պէտք է դնել Երեսփ. Ժողովին դէմ դաւադրող դասին։

Հօգտ Սապրի էֆ. շարունակելով իր խօսքը ըսաւ թէ՝ Սայիտ փաշա կ'ըսէ թէ՝ պէտք է երբորդ անգամ ալ մերժուի բոլոր օրէնքները փոքրամասնութիւն մնացած էին։ Մենք երբեք նկատի չենք կրնար առնել այս խնդիրը և առաջին անգամ մեզի եկած խնդիր կը նկատենք։ Օրէնքը կարելի է փոխել, բայց ոչ թէ զ-ր ոանակոր նկով, այլ պահելով անոր դէմ ամէն տեսակ յարգանք։ Եթէ նոյն իսկ խաղ մը է ո կը խաղան, ուշադրութիւն ըրէք զարին, ինչպէս կ'ըսեն թաղու խաղացողները։ Օրէնքին կոխնած հոս եկէք և մեզի համոզեցէք։ Հետեւաբար մենք այ՝ պէս կը նկատենք որ 35րդ յօդուածի մասին ոչ է առաջարկ չէ եղած, քանի որ շաբաթ օրը ժողով չէ եղած։

Գօզմիան իր կարգին խօսեցաւ և ըսաւ թէ՝ կառավարութեան այս բրածը տարբեր գուտիքա մը է, քանի որ ամէն գուտիքա բանի ուժով և դիմուորով չէլլար։ Այս անգամ տարբերութիւնը սա է որ դահլիճը վերացաւ զինուորներով դուրս հանելէ մեզ այս ժողովէն և կ'ուզէ օրէնքի սահմանին մէջ ցրուել այս Ժողովը։

Սայիտ փաշա դարձեալ կրկնեց թէ՝ ինչպէս քանիցս յայտնի արած է 35րդ յօդուածի փոփոխուելովը բնաւ կառավարութիւնը մտք չունի ցրուել ժողովը Կ'ըսեն թէ՝ այս նոր դահլիճը պնդող դահլիճ մը է և ոչ թէ նոր դահլիճ մը։ Նոր երբ հոս եկայ հոսին երկու մասին ալ մը երեսփոխաններ փարը ըլլալով հանդերձ ներկայ գտնուեցան ինչ ըսելէ ատիկա. ատով ըսել չեն ուզեր որ 35րդ յօդուածը կը սերժեն։ Մեր երկիրը դեռ այնքան կատարելագործուած չէ որ առանկ օպոզիցիոն քսիսներ ըլլան հոս։ Մենք դեռ այդ վ ճանին մէջ չենք։ Ֆիտցած ըլլաք որ առով ատաւոր գէնք մը տուած կ'ըլլաք ընդդիմադիր երեսփոխաններուն ձեռքը, որոնք միշտ պիտի ջլատեն այս ժողովին գործառութիւնները «օպոզիցիոնիստներ» ընելու։ Հիմա կ'ըսէք թէ՝ այս յօդուածը ընդունելէ կամ մերժելէ առաջ Ծերակոյտին հարցնէք թէ՝ չարաթ օրուանը մերժուած էր թէ ոչ. խնդիր չկայ։ Ինձի համար կա՝ուսրը 35րդ յօդուածին ընդունուին է. ընդունելէք և անկէ անդին ինչ կ'ուզէք ըրէք։ Գիտցած ըլլաք որ երկրին համար խիստ կարեւոր է առիկա և եթէ այս տարի չի փոխէք այս յօդուածը յառաջիկայ տարի դուք փոխելու պիտի ստիպուիք։

Իթթիհատ լիստը Սէյիտ պէյ եւս բեմ ելաւ և ֆրգրէնն ու գուրանէ օրինակներ բերելով Ջանաց ապացուցանել թէ՝ չարաթ օրուան ընդդիմադիրներուն բրա՝ը պարդակա մերժում էր։ Եւ եթէ բաւ մերժում չէր, ինչ էր օրն ատենը. այդ բրածնուն մէջ սրդեօք նոստակ չի կա՞ր։ Կամ այո՞ չէք և կամ օ՞չ և յետոյ կը ըրաւ ընդդի ադիրներուն որ վերջ տան այս խնդ ին՝ մեզ դնելով երկրին, որ փոփոխ կացութեան մը մէջ կը գտնուի։

Ցետոյ վիճաբանութիւնը բաւական նիստաւեցաւ։

Կարդացուեցաւ նաեւ Իթթիհատի լիստը Սէյիտ պէյի և իր 15 ընկերներուն թագրիրը տրամ կ'առաջարկէին անմիջապես 35րդ յօդուածի վիճաբանութեան սկսիլ, քանի որ Ժողովը ընդունած է առնոր կարեւորութիւնը։

Սայիտ փաշա բսաւ թէ՝ ինք նախապատութիւն կուտայ Սէյիտ պէյի թագրիրին։

Սակայն ընդդիմադիրները առանիկ աղմուկ բարձրացուցին, ըսին թէ՝ իրենց առաջին անգամ տուած են թագրիրը և հետեւաբար նախ իրենցինը պէտք է քուէարկուի։

Նախագահը պարզապէս կողմնակցութիւն կ'ընէր։ Ընդդիմադիրները դարձեալ աղմկեցին, բայց ի զուր։ Երբ ընդդիմադիրներ տեսան որ փոխանակ իրենց թագրիրին Սէյիտ պէյի թագրիրն էր որ քուէի կը դրուէր և ան անպատճառ պիտի ընդունուէր. սկսան յարձակիլ կեդրոնի և նախագահին վրայ որ կողմնակցութիւն կ'ընէր։ Եւ երբ ընդդիմադիրները տեսան թէ՝ անկարելի է իրենց խօսքը առաջ տանիլ, ամբողջը մէկ բողոքելով դուրս եկան սրահէն։ Այդ միջոցին իրարու բաղխեցան Իսմէնէի Թաղաթ և Քէօթահիայի Ֆէրիտ պէյերը և բաւական ծանր խօսքեր փոխանակեցին, մինչեւ որ չորս կողմէն հասան և իրարմէ բաժնեցին։

Սէյիտ պէյի թագրիրը ստացաւ 107 քուէ, Չի դէմ. ընդդիմադիրները բոլոր քիլով մեկնած էին։

Ցետոյ ներս եկան ընդդիմադիրներ և այս անգամ քուէի դրուեցաւ Սրտոյ պէյի թագրիրը որ սակայն հարիւրի դէմ 90 քուէ միայն ստացաւ։

Հետեւաբար պարտուելէ սկսեալ վիճաբանութեան պիտի դրուի Սահմ. 35րդ յօդուածի փոփոխութեան խնդիրը։

Նիստը փակուեցաւ ժամը 8½ին (Ը. Ե

ԱՐԱՄ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ
ՄՈՒՇՏԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԱՇՄՈՒՏ ՓԱՇԱ ՔԻՒՐՔՃԻ ԽԱՆ, 1-5

Արանց և կանանց համար առաջին կարգի և ամէն տեսակ մուշտակներ, Մանչոն և Պօա, վերջին նորաձեւութեանց համաձայն։

Այցելութիւն մը կը բաւէ ապրանքներու աղուութեան և տեսակներու զանազանութեան մասին համոզուելու համար։

ՓՈՔՐԱՃԱՆԱԿ ՃԱՓԱՌՈՒՄ
ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՏՕՔԹ. ՄԻԽԱԼԱՔՕՐԻԱՆՑԻ

Բարիզի, Պերլինի և Վիէննայի հիւանդանոցներուն մէջ պաշտօնավարած է իբր մասնագիտ և ջղային հիւանդութեանց մասնագէտ։ Գիտական չատ մը հաստատութեանց անդամ Կ. Պոլսոյ ձերբամէջ հիւանդանոցին բժիշկն է։

ՋՂԱՑԻՆ ԵՒ ՄՏԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԹԷԼԷ-ՊՈՆԷ, ԱՆԴԼ. ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ

ԲԷՅՕՂԼԻԻ ԱԲԱՐԹԷՄԱՆ, ԹԻՒ 12
ՆՈՐ ԴՈՐՄԻՆԵՐՈՒՆ ՋԵՏԵՂՈՒՄ, ՆՈՐ ՄՕՏԷԼ, Բ. ՃԱՌԱԳԱՅԹԵՐՈՒՆ

Ռէօթկէնեան ճառագայթներով ախտաճանաչութիւն, ճառագայթագրութիւն, ճառագայթաբուժութիւն, եկեղարական զգուշաւոր հոսանքով լոգանք, սոլէնոյտ ա'Արսոնվալ, եկեղարական ամէն կարգի հոսանքներ՝ սթաթիք, ֆարատիք, կալվանիք, սինեսոյտալ, եկեղարամագնիսական եւն.։ Նոյնպէս լոգանքներ սթաթիք, ազաթ. Շնչի չորս բժիշկներով, չոր օդով, եկեղարական թրթռուն մասաժ՝ չիտամով։ Դարձնական և ներգործական մեքենաբուժութեան ամէն կարգի կիրառութիւնները։ 10—12

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՊԷԼԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

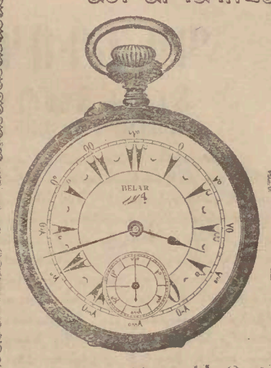

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
Ե. Ս. ՀՈՒՐՄՈՒԶԻԱՏԻ ԵՒ ԸՆՍ.

ՊՈԼԻՍ, ՀԱՎՈՒԶԼՈՒ ԽԱՆ,
ՍՈՍՈՂԻՆ ՅԱՐԿ ԹԻՒ 8-10-11

Այս վերնատան մէջ կը գտնուին մեծ քանակ զոհարեղէններ, ժամացոյցներ եւ մեծագոյն արարողներ։ 29—78

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՌՈՒ ՄԻԼԻ

Պոտիտա փաշա, Մէնդէք Զղիլին կից, Իլիսաբ պանքային դէմ, թիւ 25։ Սոն վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ ժամացոյցներ, Շղթաներ, Գոնարեղէններ և Արծաթեղէններ, Նուագարաններ, Եկեղեցական ամէն տեսակ գործիքներ, Թէլէֆոն, Սէղանի սպասներ, եւայլն։ Թանկագոյն թէ փոքրագոյն կը ծախուին։

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՔ
ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱ
4, Բերա, Թիւնէլի դիմաց, 4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒՆ ՃՈՒ ՄԹԵՐՔ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿՂՉԱԻՈՐՈՒՄ ՃՈՇԱ-ԱԲԱՀԻ ՆՆՋՈՒՄԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻՒԲԱՍԲԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ ԵՒ ՕԹՈՑՆԵՐ

Կարասի գնելէ առաջ մեր վաճառատունը այցելեցէք։ Գները խիստ ապաւոր եւ ամրագրեալ են։ Այցելութիւնը մը կը բաւէ համոզուելու համար։ 58 59

ԱՌՏԵՒՆ ՀԵՐՄԱԿԵՂԷՆԵՐ

Սաւն, Բաթմի երես, Ծածկոց, Անձեռոց, Ձեռքի սրբիչ, Ջնջան ամկոցի, Պիւֆէի կարնիբիւրներ, Մատամբօլամ, խասա. Ալգասի կտաւ ,եկն. եկն.

ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻ

Կեդրոնատեղի՝ Պոլիս, Ֆինճանճըլար Եօղուշու, թիւ 31, 33, 35 եւ 37

Մասնաճիւղեր՝ Բերա, Բասամ տ'Անաթօլի, Ղալաթիա Եէնի Ճամի, թիւ 14, Պոլիս Սուլթան Համամ, թիւ 3

14—18 ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ. ՆՇՈՒՇՆԵՐ ԿԸ ԳՐԿՈՒԻՆ ԽՆԴՐԱՆՔԻ ՎՐԱՅ

„ՆԱՍԻՕՆԱԼԱ„
„NATIONALA"
ԱՊԳՀՈՎԴՐ. ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՊՈՒԼՔԻՇ 1882ԻՆ

(Անհատական Ձեռնարկ Ռումանական Կառավարութեան հակակշիռ տակ—)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ
ՊՈՒԿՐԷՇ
ԻՐ ՍԵՓԱԿԱՆ ՇԻՆԵՐԻՆ ՄԷՋ

Դրամագլուխ ամբողջովին վճար. եւած	Ֆր. 2,000,000
Պահեստի գումար	4,765,000
Պահեստի գումար բրիմնե-ռու, վճասներու եւն.	
մինչեւ 1910 դեկտ. 31	22,145,090.27
Ապահովագրեալներու վճարուած վնասներ մինչեւ 1910 դեկտ 31	104.000.000

Պոլսի «ՆԱՍԻՕՆԱԼԱՆ» կը կատարէ ամէն տեսակ կեանքի ապահովագրութիւններ խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել՝

Օ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ
Ընդհ. Գործակալին Թուրիոյ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Լօմէր Ապիտխան, թիւ 9 և 16

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆԵՔԻ ՊԱՆԿԻ
(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎԱՃԱՌԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Տրախմի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9.275,000 Տրախմի

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՊԱՐԿԻՆԳ
Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Գալաթա գրասենեակներով), Լոնտոն, Սղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանչեսթր, Զակաղկ, Լիմասոլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Գավալա, Իզմիր, Գասնթի, Սէրէզ, Սամսուն, Տրապիզոն, Գիւմ, Եանեա, Գիլէն, Խաթրա, Վոլո, Շիքան Գալամաթա, Թրիբոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Ռէթիմօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕԳԼԷՍ
Աթէնքի պանքան իր զեղի գրամանոց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխառութիւն ապանքներու և արժէքներու վրայ, փոխանակագիրներու զեղիւռ, առնիլքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերթիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հայտնիացաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժէքագրեր.— Սակարանական հրամանները գործադրելին մեր ու Եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժէքներու պահպանութիւն ոնկան վարձքի մը փոխարէն։ Զեղջ և գանձում ամէն թղթի կտրոնները։

Ադանդ.— Աթէնքի պանքան դրամագիան ունայ կ'ընդունի, տարին 3 % (հարիւրին երեք) տոկոս մնաթիւով։

Խնայողութեան անուն.— Աթէնքի պանքան փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սրճուակի սահմանութիւն մը կազմակերպած է, որով 0/0-ին 4 տոկոս կուտայ դրամական ուանդները։

Առեւտրական նիւթ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Ցէյրիմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նոր նուանմատոյցին մօտ, իր մթերոցները կ'ընդունի չատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքները պահպանութիւնը, թէ իրեն ուանդ և թէ իրը նրայաւորութիւն իր ըրած փոխառութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տնօրէն
Գ. ՄԱՅԱՍ.

Ակ ձկան իւղ մի խմէք
միայն
ԺԻՐԱՐԻ ԳԻՆԻ
խմեցէք
Ամենէն գոյեղ եւ անուշահամը
Ճաշելի առաջ մէկ մաքրի գաւաթ խմելու է
Vin Girard

GALATA, YUKSEK KALDIRIM N° 30

عثمانیه اوتلی
صاحب ومدیری نرسیس پاپاسیان
غلطه ۳۰ یوکسك قالدیرم ۰۳

تاجیلر ایله اشتهار ایتمش ودور استبدادك
وضعیتنه اولان ترسیس افندی پاپاسیان،
بو کره یوکسك قالدیرمده «عثمانیه» نامیله یکی
ومنتظم اوتل تفریش ایلمشدر. اوتل، اطاقلر
مرمره وبوغاز ایچنه ناظر غایت فراح اوطه‌لری
ولکتریق چاکلرینی وهوا غازینی حاوی وطهارت
ونظافته صوك درجه دقتلی صورتده ترتیباتی اکمال ایدلمشدر. موقعی مرصف اهالی ایچون مرکز
ولوب استانبولك جوار کویلرندکی بهالی محللرده اقامت ایده‌جکلره، هم تبدیل هوا وهمده
یش خصوصنده غایت الویریشلی اولدیغی وبرکره تشریف بیوره‌جق ذوات کرامك هر حالده
ممنون قاله‌جقلری عرض وبیان قیلنور.

ՊԱՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅԷ
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ՆԵՐՍԷՍ ՓՓԱԶԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵԻՒՐՍԷՔ ԴԱԼՏԸՐԸՄ, ԹԻՒ 30

Նախկին հանրածանօթ պանդոկապետ Ատաբազարցի ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ որ բռնապետական ճնշման տակ ակամայ թողած էր իր տապարէզը, այժմ քաջալերուած Սահմանադրութեան ընծայած բարիքներէն, այս անգամ հիմնած է դարձեալ պանդոկ մը, Ղալաթիա Եիւքսէք Դալարբրմի վրայ։

Սոյն պանդոկը ունի սքանչելի դիրք մը. ամբողջ Վոսփորը, Կղզիները ու Մարմարայի ծովը իր առջեւն են։

Եւրոպական նուրբ ճաշակով կահաւորուած, եկեղեցական զանգակներով և օդային կաղերով լուսաւորուած է. ապասարկութիւնը անթերի և մաքրութիւնը կատարեալ է. Դամասանադ ճերմակեղէններու մասին վերջին ծայր խնամք տարուած է։ Մէկ խօսքով, յաճախորդի մը հանգստութեանը համար ամէն կարելի միջոցներ ձեռք առնուած է։

Ամէն անոնք որ օդափոխութեան համար Պոլիս դուռեակ և գիւղերը կը քաշուին, սուղ վարձքերով օտար պանդոկներ կը յաճախեն, մեր պանդոկը գալով ալիւս գիւղացուցութեան պէտք չպիտի դան։

Սոյն պանդոկը Պոլսոյ, Ղալաթիոյ, Բերայի ճիշդ կեդրոնը ըլլալով վաճառական մը կամ զբօսաշրջիկ մը ինչ գործի և ինչ դասակարգի որ պատկանի, մեծապէս պիտի կարենայ իր առաւելութիւններէն օգտուիլ։ Ուստի ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ իր արհեստին մէջ ունեցած վարձառութիւնովը և գործակիցներով ծանօթ ըլլալով ամէնուն, կը խնդրէ իր նախկին յաճախորդներէն և ամէն անոնցմէ որոնք Պոլիս կուգան, բարեհաճին անցամ մը Ղալաթիա Եիւքսէք Դալարբրմ ՕՍՄԱՆԻՅԷ ՊԱՆԴՈԿը յաճախելու, անձամբ առուգիլու համար իր ըստանիներուն ճշմարտութիւնը։ ԾԱՆ.— «ՊԱՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅԷ» անունը պէտք չէ չփոթել Ղալաթիոյ «Օմէկ Օսմանիէ»ի հետ։

ԳԻՆԵՐԸ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ 26—52

عثمانلی صابون خلاصه‌سی

عثمانلی آثار وطن فابریقه‌سی ـ مصطفی ناظم ـ ماریوشیجیلر چارشولی‌خان

اشبو صابون خلاصه‌سی صابون ترکیبلرندن وصحته خادم اجزالردن مرکب اولوب وجودی تطهیر ایتمکده، چماشور یقامقده، اثوابلری سیلوب تمیزلمکده، هر اشیا اوزرندن کیرلری چیقارمقده، بولاشیق قابلری وتخته وخالی وکلیم ومرمر طاشلری وجام وامثالرینی تطهیر ایتمکده، صابون وامثالندن بش وعطارلرده ودها اهون اولدیغی واصلا مخلوط شیلردن مرکب بولنمدیغنی تامین ایدرز. بقالر قوتلی تعرفه‌سیله بولنور. مغازه‌مزدن دخی النور. خارجدن طلب وقوعنده مجانا نمونه کوندریلور.

عثمانلی مرکبلرینك ۲۲ نوعی صوك اصول وفن دائره‌سنده اعمال وهرقماشه ۱۲۰ نوع خاص وثابت رنکلی بویالر بولنمقده‌در. صابون ومعجون بویالری صورت مخصوصه‌ده فابریقه‌مزده اعمال ایدلمکده‌در.

ՕՃԱՌԻ-ՓՈԾԻ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԱՍՍԸՐ ՎԱԹԱՆ ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՆԱԶՄԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՄԱՐԱՃԸԼԱՐ, ՁԱՐԵՐԼԸ ԽԱՆ

Սոյն օճառի փոխն, քիմիական և առողջաբար լաղագրութիւններով պատրաստուած, ո և է խարդախ նիւթ չի պարունակեր իր մէջ։ Մարմնոր և ճերմակեղէնները յու մը կը մաքրէ, զանազան առարկաներու վրայ գտնուած բիծերը կը հանէ, խոհանոցի անօթները տախտակամածները, դորգերը, մարմարիոնները ապակիները և սքանչելապէս կը մաքրէ։ Նոյնպէս կարելի է տպարաններու մէջ գործածել, դիրերը և մեքենաները լուալու համար։ Ամէն կարգի օճառներէն հինգ անգամ աւելի զօրաւոր ըլլալով դիմն ալ անտեսմէ ամառ է։ Գործածութեան եւ զանազան տեսակ մեքենաներ, ներկեր ու ձեռախէժեր կը պատրաստուին այն գործարանին մէջ։ Նեռչները ծրի կը գրկուին։ 19—52

«او طالون دور»
قارلو اهنام
٤٥٠ بث اوغلنده پالاس خدیویاك قارشوسنده ٤٥٠

باشلمه‌سه عائله‌لر ایچون فوق العاده پهلات
کت حاضر واصمارلامه پوطینلر وایاق قلر
هرجنس صاغلام لکلر لاستیکلر وقیشلق تری
تحافیه وسائر اشیای نفیسه
پش ماه وعده ایله 9—30
مغازه‌مزی برکره تشریف بیورانلر هرحالده
ممنون قاله‌جقلر.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԶԱՐԵՐԼԻՆ ԵՒ ՀԱՅԱՍԵՐՆ
Ն ԹԱՖԷ ՍԱՐԸՆ
ԺԱՄԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ

«Մերքասիս» Ն յմ. 14ին, Սեւ ծովէն։
«Իսնիկ», Նոյմ. 20ին, Մարսիլիայէն։
«Ֆրիժիա» Նոյմ. 28ին, Սեւ ծովէն։
«Մերքասիս» դեկտ. 5ին, Մարսիլիայէն։
«Իսնիկ» դեկտ. 12ին, Սեւ ծովէն։

ՄԻԵՆՈՒՄՆԵՐ

Նոյմ. 15ին, Դշ. առաւօտ ժամը 11ին, «Մերքասիս» չոգենաւը, Նաւապետ Գալլի, դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Նոյմ. 21ին, Դշ., իրիկուան ժամը 4ին, «Իսնիկ» չոգենաւը, Նաւապետ Բէգոս, դէպի Տրապիզոն, Պաթում, Սամսուն և Նօվորոսիք։

Նոյմ. 29ին, «Ֆրիժիա» չոգենաւը, Նաւապետ Միքրէսէյ, Դշ. օր, առաւօտեան ժամը 11ին կը մեկնի դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

. 1ին, «Իսնիկ» չոգենաւը, Նաւապետ Գուլ, Դշ. օր, կէս օրէն յետոյ ժամը 4ին, դէպի Տրապիզոն, Պաթում և Նօվորոսիք։

Նոյ. 8ին, «Ֆրիժիա» չոգենաւը, Նաւապետ Միքրէսէյ, Դշ. օր, առաւօտեան ժամը դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

ՐԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՑԱՂԹԱՆԱԿԷ

ԾԻԾԵԼԶՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՑՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻՑԻ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ՍՇԵԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԻՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՌ ՄԱՆ ԴԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ Ե ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ԶՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿՆԴՐ. ՄԹԵՐԵՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Խիտավնցիկեար խան, թիւ 3, 4—14, 15
Պերաեանոց. Գեշիկբաշ. Ամարեթլեր. թիւ 44

Մօտերս ժամանեցիւղեր պիտի բացուին
մայրաքաղաքիս զանազան թաղերուն մէջ
ԹՈՐԱ. ՆԻ ՊՈԼԻՍ

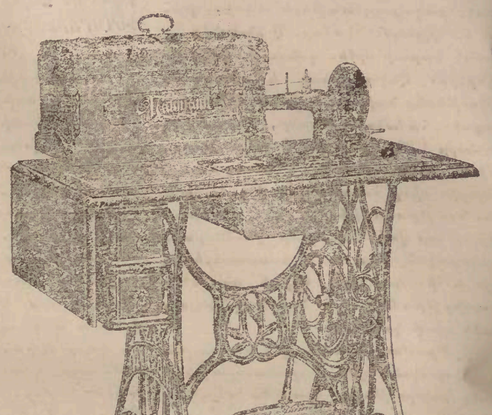

ԽՏԻՎԻԵԼ ՄԵՑԼԼԱՑՆ
ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵՍ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԻՐԼԻՈՒ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ՄԻՋԵՒ. ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ նաւ.— Սեղանի գինին ձրի

«Իսմայիլիա» չոգենաւը, Նաւապետ Անաբրիւն, կը հանի Աղեքսանդրիայէն Բշ. օր յուն. 5ին և պիտի մեկնի Երեքշաբթի յուն. 9ին կիրակոյան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԴԻՄ

«Թէվֆիկ փաշա» չոգենաւը, Նաւապետ Վիլեամս, 1912 յուն. Հինգ Դշ. օր Սուրիոյ եղերքէն հանելով, յուն. 3ին չարաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպոլու, Տարանդէ, Միտիլլի, Իզմիր, Գիոս, Հոռոդոս, Մէրսին, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնթիի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

ՏՕՊԹԻՕՆ

ԵԳՈՒԱՐԴ ՇԱՇՊԱԶ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱԶԳԻՒ ՀԻԴԱՆԳՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի բժշկական համալսարանի ակնաբուժական քլինիքին մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած և Դենզվիլնի հիւանդանոցին մէջ իր եւ ակնաբոյժ երկար ժամանակ ծառայած և փորձառութիւն ձեռք անցուցած ըլլալով, մեծ ինամքով կը զարմանէ աչքի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները, չիկերը (չալի) կը չակէ առանց դժուարութեան, և ցաւդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած բրօֆ. Ժաւիլի գործիքով կարճատեսներու և հեռատեսներու խիստ յստակ և փ.յուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ։ Մեծ յաջողութեամբ և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ քաթարաքտի (բերտէ) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւններ, տեսողութենէ զուրկ և ուեւ աչքերուն տեղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը դնեմ։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, մինչեւ կէս օր, Պահեստարան, Համ տիէ սիպիլին դիմաց, Իսթիւնեան դեկարանը, կէս օրէ վերջ, Բերա, Մեծ Փողոց, Թարգիմի ֆրանսական հիւանդանոցին կից, անկիւնի աբարթմանը։ 41—50

اکر دیری دیری یانمق ایسته‌میور ایسه‌کز
(وولتز)

مدنی صفحه‌لرینی (پلاق) استعمال ایتك صورتیله خانه واقامتکاهکزی دائما وقوعی ملحوظ اولان حریقدن محافظه ایدیکز بوصورتله تهلکه بطرف ایدلمش اولور. چوق مصارفاته دوچار اولمزسکز. خانه وویلالرك انشاسی وحریقدن محافظه‌سی ایچون بوندن دها مکمل واسطه تصور اولنه‌مز. شمدی‌یه قدر آلمانیا، بلجیقا، فرانسه، مصر وسائر محللرده بر چوق میلیون متر مربعی تطبیق واعمال اولنمشدر.

ترکیه ایچون وکیل عمومی : استانبولده اسکی ضبطیه قارشوسنده عبداه جودت بك خاننده :

له‌روآ قومپانیه‌سنك تجارت اداره خانه‌سی.

استانبول، طشره ایچون جدی وفعال وکیلر آرانیور.

ԵՔԷ ԶԻՐ ՈՒԶԵՍ ՈՂՋ ՈՂՋ ԱՅՍՊԷՍ

ՎՕԼՏ Բիտէները Գործածեցէք

Ձեր բնակարանները ու ամէն կարգի շէնքերը հրդեհէ զերծ պահելու միջոցն է Վոլտ բլաքներու գործածութիւնը։ Ասով առաջքը առնուած կ'ըլլայ հրդեհի արկածներուն։ Մեծ ծախքի կարօտ բան մը չէ։ Բոկարաններու չինուելեն ետեւ տեղաւորել տալ՝ այդ բլաքները, դրկա զի ողջ ողջ այրիլու վտանգէն ազատիք։ Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Պլճիքայի, Եգիպտոսի մէջ մեծ ընդունելութիւն գտած են Վոլտ բլաքները։ Միլիոնաւոր քառակուսի մէթր տարածութեամբ բլաքներ դեռեւոած են։

Թուրքիոյ ընդհանուր ներկայացուցիչն է, Պոլիս, Լոկի Զապիթի դիմաց, Ապտուլլահ Ճէվտէթ պէյ խան,
Լէտ. ԼԷ ՌՈՒԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գաւառներու համար կարող գործակալներ կ'փնտռուին։ 5—80

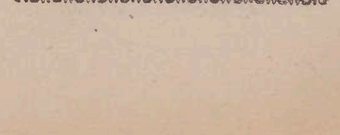

ՏՊԱՐԱՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ
Ղ. Ա. Լ. Ա Թ Ի Ա.